

Raport o stanie gminy Wałbrzych za rok 2020

POMOC SPOŁECZNA

SPIS TREŚCI

1	DZIAŁANIA REALIZOWANE PRZEZ MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W WAŁBRZYCHU	3
2	REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJACYCH Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ	3
3	UDZIELONE ŚWIADCZENIA W ROKU 2020.....	6
4	DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ ORAZ DZIENNE DOMY POMOCY.....	7
5	PRACA Z OSOBAMI BEZDOMNYMI ORAZ ZALEŻNYMI.....	10
6	PRACA SOCJALNA i zadania pracowników socjalnych.....	13
7	POMOC NA RZECZ OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH W RAMACH WOLONTARIATU	14
8	WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI.....	16
9	ŚWIADCZENIA RODZINNE, ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE ORAZ POMOC OSOBOM UPRAWNIONYM DO ALIMENTÓW.....	18
9.1	Świadczenia rodzinne.....	18
9.2	Świadczenia wychowawcze.....	20
9.3	Pomoc osobom uprawionym do alimentów.....	20
9.4	Jednorazowe świadczenie wypłacane na podstawie ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „ZA ŻYCIEM”.....	21
9.5	Świadczenie „DOBRY START”.....	22
10	DODATKI MIESZKANIOWE, ENERGETYCZNE/DOPLĄTY DO CZYNSZU	22
10.1	Dodatki mieszkaniowe.....	22
10.2	Dodatki energetyczne.....	23
10.3	Dopłaty do czynszu w ramach programu „MIESZKANIE NA START”.....	24
11	POMOC MATERIALNA O CHARAKTERZE SOCJALNYM DLA UCZNIÓW.....	24
12	REHABILITACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	25
13	POTWIERDZANIE PRAWA DO ŚWIADCZEŃ OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANEJ ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH	30
14	DZIAŁALNOŚĆ PROJEKTOWA – PROGRAMY/PROJEKTY I POROZUMIENIA	31
14.1	Porozumienie aktywizacyjne z PUP.....	31
14.2	Program wieloletni „posiłek w szkole i w domu”.....	31
14.3	Projekt „NASZE DZIECI”.....	32
14.4	„AKTYWNY START”.....	33
14.5	„NIE EMIGRUJĘ – TU PRACUJĘ”.....	34
15	ZADANIA Z PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII, PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY.....	35
15.1	Program „AKADEMIA ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZNEJ”.....	37
15.2	Kampania „BEZPIECZNA KWARANTANNA”.....	38
15.3	Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	39
15.4	Zespół Interdyscyplinarny ds. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE.....	40
16	DZIAŁALNOŚĆ SPECJALISTYCZNEGO OŚRODKA WSPARCIA.....	41
17	WSPIERANIE RODZINY PRZEŻYWAJĄCEJ TRUDNOŚCI W WYPEŁNIANIU FUNKCJI OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH.....	42
17.1	Placówki wsparcia dziennego.....	46
18	PIECZA ZASTĘPCZA – ZAPEWNIENIE OPIEKI I WYCHOWANIA DZIECIOM POZBAWIONYM RODZICÓW ...	49
18.1	Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej.....	49

18.2	Instytucjonalna piecza zastępcza	51
18.3	Poprawa sytuacji i funkcjonowania w życiu społecznym wychowanków opuszczających pieczę zastępczą	53
19	UCHWAŁY 2020 – MOPS.....	53
20	DZIAŁANIA MOPS PODEJMOWANE W CELU MINIMALIZACJI ZAGROŻENIA DLA ZDROWIA PUBLICZNEGO ZWIĄZANEGO Z ROZPRZESTRZENIANIEM SIĘ WIRUSA SARS-CoV-2	55

1 DZIAŁANIA REALIZOWANE PRZEZ MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W WAŁBRZYCHU

Misją Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest efektywne i skuteczne wspieranie mieszkańców miasta Wałbrzycha. Na bazie wieloletnich doświadczeń w realizacji zadań spoczywających na Ośrodku, w 2020 roku również kładziono szczególny nacisk na zapewnienie możliwie najwyższej jakości świadczonych usług, podnoszenie kompetencji kadry oraz oferowanie mieszkańcom miasta form wsparcia stanowiących odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby, w tym wynikające z konieczności udzielania wsparcia w związku

z wprowadzonym 20 marca 2020 r. stanem epidemii w Polsce. Sytuacja społeczna wywołana pandemią stanowiła wyzwanie dla organizacji oraz funkcjonowania Ośrodka. Wdrożono nowe rozwiązania, aby w jak największym stopniu zrealizować zadania. Dołożono wszelkich starań, aby sprostać wyzwaniom związanym z koniecznością sprawnej obsługi świadczeniobiorców. Wszystkie zadania realizowane były w sposób ciągły z ograniczeniem bezpośredniego kontaktu z osobami wymagającymi wsparcia oraz z zachowaniem reżimów sanitarnych i procedur bezpieczeństwa.

Podstawową dziedziną działalności Ośrodka jest pomoc społeczna. Ośrodek realizuje również zadania z zakresu świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych, świadczeń wychowawczych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów, dodatków mieszkaniowych, dodatków energetycznych, dopłaty do czynszów w ramach programu „Mieszkanie na start”, pomocy materialnej dla wałbrzyskich uczniów, rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych oraz potwierdzaniem prawa do świadczeń opieki zdrowotnej dla osób, którzy nie posiadają ubezpieczenia zdrowotnego, realizuje również projekty adresowane do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, korzystających z różnych form pomocy społecznej, finansowane z środków Unii Europejskiej przy wsparciu gminy.

Ponadto Ośrodek realizuje również zadania z: profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy, a także wspierania rodziny, a także jako powiatowe centrum pomocy rodzinie z zakresu pieczy zastępczej.

Pracownicy socjalni wydają skierowania do odbioru żywności w ramach programu operacyjnego „Pomoc żywnościowa” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebujących, której dystrybutorem jest Zarząd Okręgowy Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Wałbrzychu.

W 2020 roku, ośrodek realizował trzy projekty finansowane lub współfinansowane z środków Unii Europejskiej z czego dwa projekty zostały zakończone

2 REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu realizując ustawę o pomocy społecznej wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb

i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Podejmuje działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Przydzielany rodzaj, forma i rozmiar świadczenia są odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, a potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy są uwzględniane na miarę celów i możliwości Ośrodka.

Analiza podstawowych zjawisk występujących w pomocy społecznej ukazuje, że nastąpił niewielki spadek liczby osób korzystających ze świadczeń spowodowany w głównej mierze spadkiem bezrobocia w Wałbrzychu, a także konsekwentnymi działaniami, prowadzonymi wspólnie z Powiatowym Urzędem Pracy, zmierzającymi do aktywizacji osób bezrobotnych korzystających ze wsparcia finansowego. Zatrudnienie podjęło 231 osób korzystających z pomocy społecznej.

W roku 2020 liczba świadczeniobiorców w niewielkim stopniu zmniejszyła się w stosunku do roku 2019. Pomimo, że liczba osób pobierających świadczenia spadła, o 934 w stosunku do 2020 roku wrosła liczba osób objętych pracą socjalną. Główną przyczyną tego wzrostu jest zwiększenie liczby osób starszych i samotnych wymagających wsparcia pracowników socjalnych zwłaszcza w okresie pandemii wywołanej zakażeniami wirusa SARS-CoV-2. Złożona sytuacja społeczna, pandemia oraz izolacja postawiła wymagania systemowi pomocy społecznej. Społeczeństwo przeżywa różnorakie trudności, z którymi muszą zmierzyć się pracownicy służb społecznych. Pomoc społeczna w obliczu pandemii zajmuje strategiczne miejsce. Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom oraz rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby oraz możliwości. W tym trudnym społecznie czasie bardzo istotna jest praca socjalna mająca na celu m. in. działania profilaktyczne oraz interwencyjne. Pojawiające się trudności i potrzeby mieszkańców Wałbrzycha wywołały konieczność zmiany w zakresie wykorzystania metod i narzędzi pracy socjalnej. W 2020 roku praca pracowników socjalnych koncentrowała się w dużej mierze na kontakcie zdalnym, telefonicznym lub online. Było to związane z nową organizacją pracy z klientami. Taka forma realizacji zadań jest bardziej wymagająca, opiera się głównie na kompetencjach komunikacyjnych pracowników oraz wymaga poświęcenia odpowiedniego wymiaru czasu. Praca socjalna w obliczu kryzysu postawiła wymagania merytoryczne i organizacyjne. Pracownicy podejmowali działania, które musiały odpowiadać na potrzeby klientów diagnozowane w obecnej sytuacji.

Nastąpił spadek liczby osób pobierających świadczenia rodzinne natomiast kwota wypłacanych świadczeń systematycznie wzrasta. Jedną z przyczyn tego zjawiska jest wprowadzenie do ustawy o świadczeniach rodzinnych tzw. zasady „złotówka za złotówkę” przez co osoby, które dotychczas nie kwalifikowały się do pomocy, bo przekraczały kryterium dochodowe, obecnie otrzymują świadczenie w pomniejszonej wysokości. Kolejnym powodem jest wprowadzenie świadczenia wychowawczego, tzw. 500+. Liczba odbiorców tego świadczenia nieznacznie wzrosła w stosunku do roku ubiegłego. Jest to spowodowane zniesieniem kryterium dochodowego na pierwsze dziecko oraz zniesieniem konieczności posiadania zasądzonego świadczenia alimentacyjnego od drugiego rodzica w przypadku osób samotnie wychowujących dziecko. Od 1 stycznia 2016 r. MOPS wypłaca również nowe świadczenie rodzinne - świadczenie rodzicielskie, w wysokości 1000 zł miesięcznie dla kobiet, które urodziły dziecko, a nie mają prawa do zasiłku macierzyńskiego.

W 2020 roku Ośrodek wypłacił 9 jednorazowych świadczeń w wysokości 4 tys. zł na podstawie ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” dla rodzin, w których urodziło się dziecko, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. W ubiegłym roku odnotowano niestety znaczący wzrost liczby rodzin, w których urodziło się ciężko chore dziecko. Zmalała liczba rodzin korzystających ze świadczeń alimentacyjnych oraz zmniejszyła się kwota wypłacanych świadczeń wynikająca z mniejszej liczby uprawnionych.

W 2020 roku wydatki na realizowane zadania wyniosły ogółem 186 681 313,96 zł, z czego największą część stanowią zadania finansowane z budżetu państwa, w tym:

Tabela 1. Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu

1. Zadania zlecone Gminie finansowane z budżetu państwa	128 719 830,30 zł
2. Zadania zlecone Powiatowi finansowane z budżetu państwa	3 306 578,35 zł
3. Zadania własne powiatowe na podstawie porozumień	36 804,00 zł
4. Zadania własne gminy dofinansowane z budżetu państwa	14 650 768,39 zł
5. Zadania własne powiatu dofinansowane z budżetu państwa	2 773,91 zł
6. Zadania finansowane z budżetu gminy	29 946 655,52 zł
7. Zadania finansowane z budżetu powiatu	8 793 760,39 zł
8. Projekty współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego	1 224 143,10 zł

Udział środków własnych gminy w stosunku do środków z budżetu państwa w okresie ostatnich pięciu lat na świadczenia z pomocy społecznej przedstawiono w tabeli (zasiłki, usługi opiekuńcze, DPS).

Tabela 2. Udział środków własnych gminy w stosunku do środków z budżetu państwa na świadczenia z pomocy społecznej

Wydatki na świadczenia z pomocy społecznej	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Środki własne gminy	10.602.073	11 803 876	11.092.212	12.121.906	11 967.996
Środki z budżetu państwa (dofinansowanie zadań własnych)	15.774.751	14 156 639	11.894.751	11.400.559	11 261.909
Razem	26.376.824	25.960 515	22.986.963	23.522.465	23 229.905

Wszystkie świadczenia finansowe są zadaniami własnymi gminy, jednak część zadań jest nadal dofinansowywana z budżetu państwa w tym: zasiłki stałe i okresowe w całości, a pomoc na realizację Rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” w 60%.

3 UDZIELONE ŚWIADCZENIA W ROKU 2020

Tabela 3. Świadczenia w roku 2020

Rodzaj zasiłku	2018		2019		2020	
	Liczba osób	Kwota (w PLN)	Liczba osób	Kwota (w PLN)	Liczba osób	Kwota (w PLN)
Zasiłki stałe	1581	7 636 464	1538	7 417 998	1364	6 807 877
Składki zdrowotne	1497	666 302	1390	644 835	1255	592 478
Zasiłki okresowe	2273	3 005 495	2278	2 465 932	2239	2 818 997
Zasiłki celowe:						
specjalne zasiłki celowe	346	157 618	471	245 672	459	219 102
Zasiłki celowe w ramach programu "Pomoc państwa z zakresie dożywiania	2542	1 275 095	2161	1 551 769	2389	1 891 124
Posiłki w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	1 475	812 892	1062	981 571	888	833 932
Pogrzeby	69	163 944	67	157 438	83	190 538
Usługi opiekuńcze	448	2 317 550	432	2 611 758	407	2 526 332

Z powyższych danych wynika, że od kilku lata ustabilizowała się liczba osób korzystających z zasiłków stałych oraz usług opiekuńczych. Natomiast liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej tj. zasiłki okresowe oraz celowe kolejny rok nieznacznie zmniejszyła się, na co m.in. wpływ miało podejmowanie działań zmierzających do podjęcia oraz kontynuowania zatrudnienia, konsekwentne przestrzeganie zasady odmowy bądź wstrzymania wypłaty świadczeń z pomocy społecznej osobom marnującym otrzymywane świadczenia, osobom odmawiającym współpracy z pracownikiem socjalnym, osobom nie realizującym kontraktów socjalnych. Nieznacznie wzrosła ilość zasiłków celowych na zakup żywności, która wynikała z wprowadzenia stanu epidemii, zamknięcia szkół oraz zmniejszenia ilości przyznanych posiłków dla dzieci oraz zastąpienie ich przyznaniem zasiłku. Niewielki wzrost kwoty zasiłków okresowych wynikał z niższych dochodów osób ubiegających się o przyznanie tej formy pomocy.

Wysokość środków wypłacanych na usługi opiekuńcze pozostała w 2020 roku na podobnym poziomie jak w 2019 r. Spowodowane to było, mimo wzrostu kosztu jednej godziny świadczonych usług opiekuńczych, w głównej mierze niewielkim spadkiem ilości osób korzystających z tej formy pomocy.

Podobnie jak w latach ubiegłych w celu przeciwdziałania niweczeniu uzyskanej pomocy i marnotrawstwu przyznanych środków osoby, głównie nadużywających alkoholu lub marnotrawiących przyznaną pomoc, nie otrzymywały pomocy w gotówce, lecz, tak jak w latach ubiegłych realizowało ją w jednym z 5 sklepów spożywczych na terenie miasta.

4 DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ ORAZ DZIENNE DOMY POMOCY

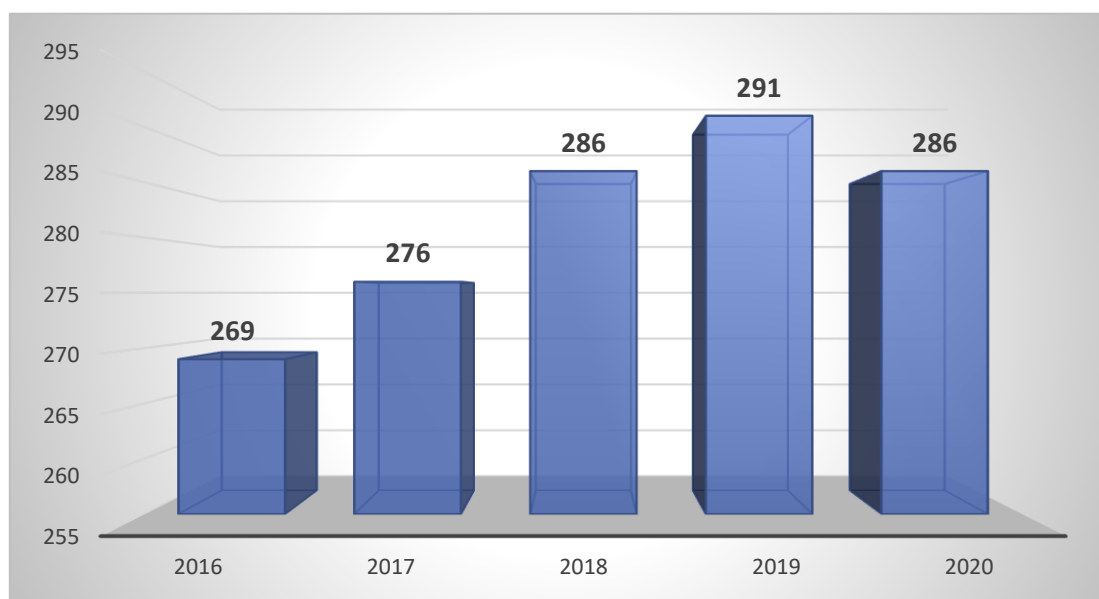
Do domów pomocy społecznej kierowane są osoby, które z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności nie mogą samodzielnie funkcjonować w środowisku, a dla których zapewniana przez rodzinę lub Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej opieka jest niewystarczająca.

Łącznie w 2020 roku w domach pomocy społecznej przebywało 286 mieszkańców Wałbrzycha, na koniec roku były to 233 osoby. W ciągu roku umieszczono 46 osób, w tym 11 osób z zaburzeniami psychicznymi lub z upośledzeniem umysłowym w tym 12 osób na podstawie postanowienia sądu. W związku z koniecznością pilnego udzielenia pomocy 8 osób umieszczono w domach pomocy społecznej dla osób starszych i przewlekle somatycznie chorych poza Wałbrzychem.

W okresie od 2016 do 2019 roku systematycznie wzrastała liczba osób umieszczonych w domach pomocy społecznej. W 2020 roku liczba osób wymagających umieszczenia w domach pomocy społecznej nieznacznie zmniejszyła się w stosunku do 2019 roku o 15 osób.

Dane dotyczące liczby mieszkańców Wałbrzycha przebywających w domach pomocy społecznej w ciągu całego roku zawiera poniższa tabela.

Wykres 1. Mieszkańcy Wałbrzycha przebywający w domach pomocy społecznej

Na terenie miasta funkcjonują dwa domy pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych oraz przewlekle somatycznie chorych. Dom Pomocy Społecznej przy ul. Zachodniej 17, prowadzony jest przez Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi. W 2020 roku umieszczono w nim 20 mieszkańców Wałbrzycha. W Domu Seniora Rusinowa przeznaczonym dla 49 osób umieszczono w trakcie roku łącznie 6 mieszkańców Wałbrzycha.

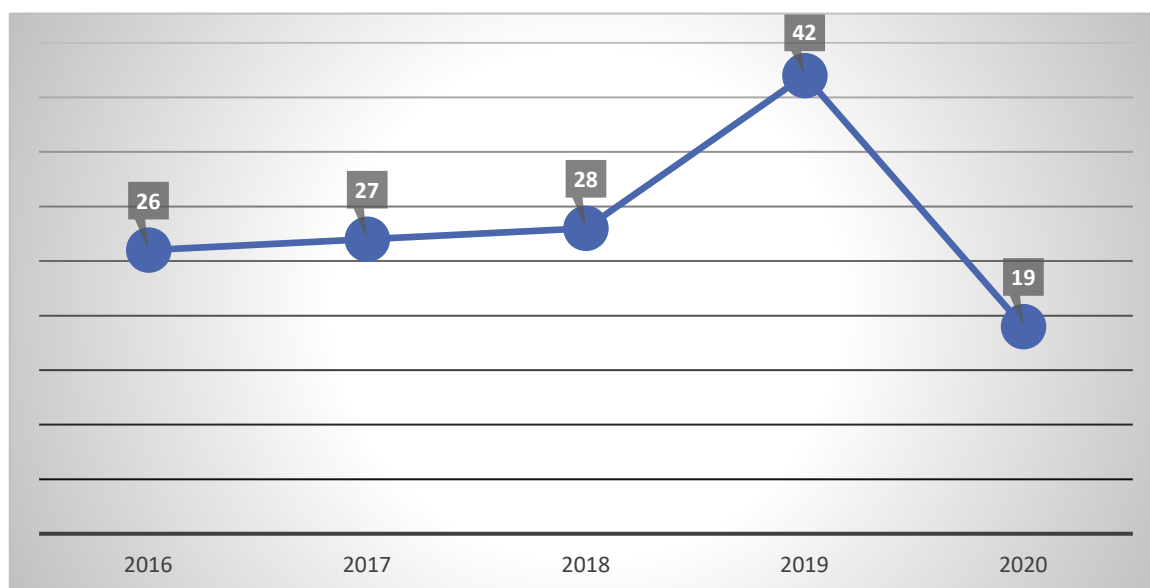
Ponadto mieszkańcy Wałbrzycha przebywają w 46 domach pomocy społecznej na terenie całego kraju, w tym w 12 domach przebywają osoby z zaburzeniami psychicznymi, w 9 domach z upośledzeniem umysłowym, w 4 domach przebywają osoby niepełnoletnie.

Tabela 4. Miejsca pobytu mieszkańców Wałbrzycha w Domach Pomocy Społecznej w roku 2020r.

	Umieszczeni w 2020 r.	Zgony lub rezygnacje	Stan na 31.12.2020 r.	Osoby oczekujące
Domy pomocy społecznej w Wałbrzychu				
DPS Dom Seniora	20	10	46	14
DPS na ul. Zachodniej	6	19	42	
Inne domy pomocy społecznej poza Wałbrzychem				
Dla osób somatycznie chorych, starszych	8	12	34	0
Dla osób z zaburzeniami psychicznymi	11	13	55	4
Dla osób z upośledzeniem umysłowym	1	2	46	
Dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektual.	0	0	10	0
Razem	46	56	233	18

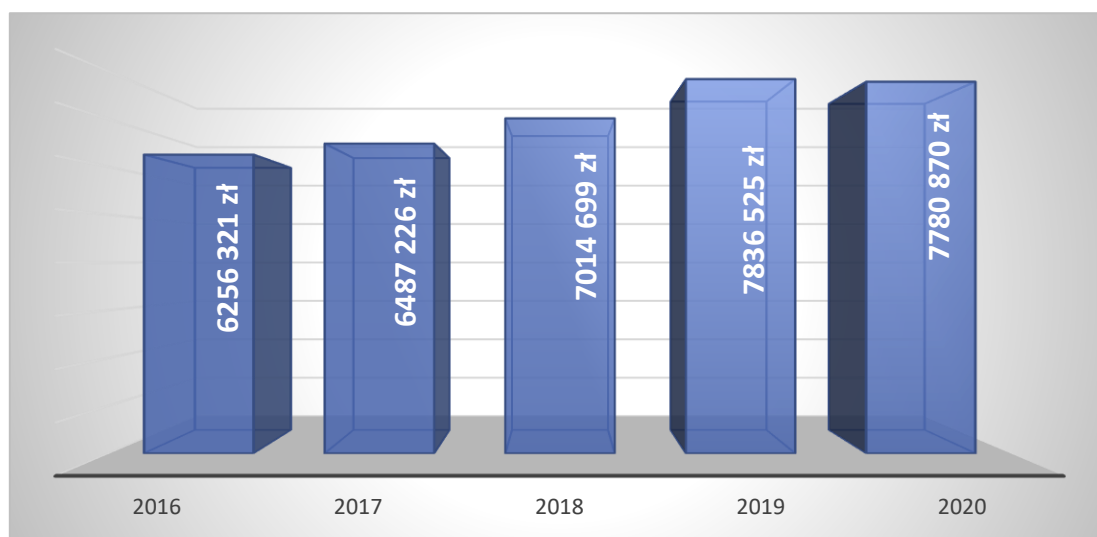
Na koniec 2020 roku na umieszczenie w domu pomocy społecznej oczekiwało 19 osób, w tym 4 osoby z zaburzeniami psychicznymi lub upośledzeniem umysłowym (2 osoby z postanowienia sądu). Domy Pomocy Społecznej od marca 2020 w związku pandemią koronawirusa funkcjonowały w całkowitym reżimie sanitarnym. Wprowadzono procedury bezpieczeństwa, zakaz odwiedzin. W domu pomocy społecznej przy ul. Zachodniej w październiku wykryto kilkanaście przypadków zakażenia COVID-19, placówka została całkowicie odizolowana, zmarło kilkanaście osób.

Wykres 2. Oczekujący na umieszczenie w DPS.

Poniższy wykres obrazuje systematyczny wzrost kosztów pobytu mieszkańców Wałbrzycha w domach pomocy społecznej.

Wykres 3. Koszt pobytu mieszkańców Wałbrzycha w domach pomocy społecznej.

Łączny koszt pobytu w domach pomocy społecznej zmniejszył się w stosunku do ubiegłego roku o 55 655 zł. Nieznaczny spadek wysokości wydatków na pobyt pensionariuszy spowodowany jest zmniejszeniem liczby osób umieszczonych w 2020 roku w domach pomocy społecznej. Kosztów utrzymania w poszczególnych DPS oraz kierowane osób ubogich z niskim dochodem spowodowało, że średni miesięczny koszt dopłaty do każdej osoby przebywającej w domu pomocy społecznej w 2020 r. wyniósł 2 762 zł i wzrósł w stosunku do 2019 roku

o 152 zł. Wynika z tego, że większość kosztów pobytu w domach pomocy społecznej ponosi gmina, a nie mieszkańcy.

Od listopada 2014 roku, przy ul. Kasztelańskiej działa Dzienny Dom Pomocy, utworzony w ramach Rządowego Programu „Senior Wigor”. Placówka dostosowana jest do pobytu 20 osób w wieku senioralnym, którym zapewnia się wyżywienie, zajęcia rehabilitacyjne, kulturalne, terapeutyczne. W godzinach wieczornych, w DDP działa Klub Seniora skupiający mieszkańców pobliskich dzielnic. Dzienny Dom Pomocy jest placówką filialną Domu Seniora Rusinowa.

W styczniu 2020 roku otwarto drugi w mieście Dzienny Dom Pomocy Senior Plus. Punkt powstał na parterze kamienicy przy ul. Niepodległości 78 w dzielnicy Podgórze. Remont wykonano dzięki wsparciu finansowemu z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach programu Senior+ oraz wkładowi własnemu gminy. Na potrzeby seniorów przygotowano zaplecze w postaci dużej sali ogólnej, kuchni i sanitariatów, a także gabinetu pielęgniarki. W ramach pobytu seniorzy mają zapewnioną opiekę przez 8 godzin od poniedziałku do piątku, dostęp do specjalistów oraz dwa posiłki. Na potrzeby seniorów zatrudniono terapeutę zajęciowego, animatorów kultury, rehabilitanta, fizykoterapeutę, a także pielęgniarkę. Docelowo w powstałych pomieszczeniach dostosowanych do potrzeb osób starszych może spędzać czas 20 seniorów z Wałbrzycha.

Wskutek pandemii domy dziennego pobytu były okresowo zamknięte. Pomocy seniorom udzielano w ich miejscu zamieszkania, dowożąc posiłki oraz udzielając wsparcia psychologicznego i informacyjnego.

5 PRACA Z OSOBAMI BEZDOMNYMI ORAZ ZALEŻNYMI

Działania skierowane do tej grupy osób prowadzone są w Centrum Wsparcia Socjalnego MOPS. W ramach Centrum, pracę z osobami bezdomnych w gminie koordynuje Zespół ds. Bezdomnych. Zadaniem zespołu jest minimalizowanie bezpośredniego zagrożenia egzystencji osób bezdomnych oraz przewyciężenia skutków zjawiska w dalszym działaniu. Ważnym elementem wsparcia osób bezdomnych jest praca socjalna, polegająca na aktywizowaniu osób bezdomnych do podejmowania działań w celu poprawy swojej sytuacji życiowej, doprowadzając ostatecznie do wyjścia z bezdomności. Ponadto, prowadzone są działania interwencyjne mające na celu zabezpieczenie osób bezdomnych przed utratą życia i zdrowia. Zespół nadzoruje funkcjonowanie schronisk dla bezdomnych, ponadto ściśle współpracuje w skali całego roku z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi schroniska dla bezdomnych w tym na terenie miasta schroniskiem dla osób bezdomnych prowadzonym przez Stowarzyszenie MARKOT.

W strukturze Centrum Wsparcia Socjalnego funkcjonują następujące placówki:

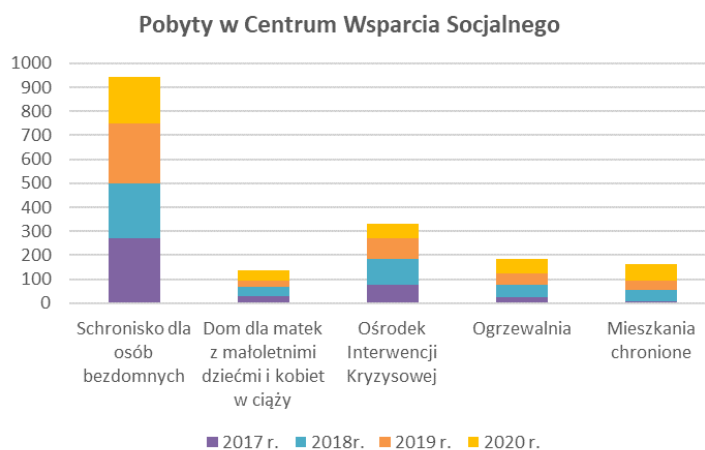
- **SCHRONISKO DLA BEZDOMNYCH MĘŻCZYŹN** przy ul. Pocztowej 22 przeznaczone jest dla 60 mężczyzn. Placówka zapewnia schronienie, poprzez przyznanie tymczasowego miejsca, osobom bezdomnym, samotnym z terenu miasta Wałbrzycha. W 2020 r. z pobytu w schronisku skorzystało 145 mężczyzn. Placówka pełni funkcję otwartego domu wsparcia dziennego, w którym w ciągu dnia mogą przebywać osoby bezdomne nie będące mieszkańcami domu. Korzystają one z pomocy psychologicznej, terapeutycznej i zabiegów pielęgnacyjno – higienicznych. Ze względu na trwający stan epidemii Covid – 19. placówka została zamknięta na osoby z zewnątrz, nie będące mieszkańcami placówki od marca 2020 r. Każda osoba przyjmowana do placówki

wykonywana miała test początkowo przesiewowy, następnie genetyczny na Covid – 19. Celem powyższego działania było zapewnienie wszystkim osobom zamieszkującym w placówce, jak i pracownikom bezpieczeństwa

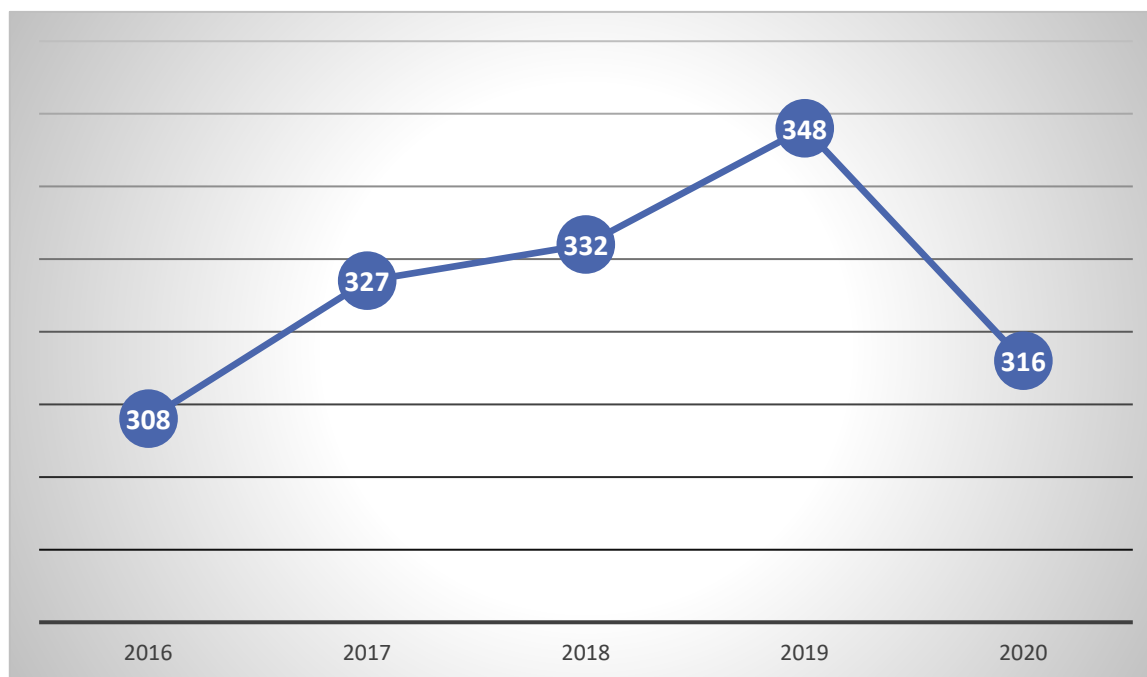
- **DOM DLA MATEK Z MAŁOLETNIAMI DZIEĆMI I KOBIET W CIĄŻY.** W 2020 r. z pobytu w placówce skorzystały 43 osoby (18 kobiet, 25 dzieci – 10 dziewczynek oraz 15 chłopców). W ramach podejmowanych działań kobiety realizowały program usamodzielnienia, korzystały z konsultacji psychologicznych.
- **SCHRONISKO DLA BEZDOMNYCH KOBIET** przy ul. Ogrodowej 2a przeznaczone jest dla 30 kobiet - 30 miejsc. Placówka zapewnia schronienie, poprzez przyznanie tymczasowego miejsca, osobom bezdomnym, z terenu miasta Wałbrzycha na podstawie decyzji administracyjnej. W 2020 r. z pobytu w schronisku dla bezdomnych kobiet skorzystało 51 kobiet.
- **MIESZKANIE PRZEJŚCIOWE** jako alternatywne rozwiązanie dla rodzin znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji mieszkaniowej m. in. samotnych matek, które samowolnie zajmowały mieszkania, nie mogąc się w następstwie ubiegać o lokal socjalny. Pobyt w mieszkaniu przejściowym podobnie jak w schronisku następuje na podstawie decyzji administracyjnej do czasu otrzymania lokalu socjalnego. MOPS w Wałbrzychu dysponuje jednym mieszkaniem przejściowymi, w których przebywało łącznie 4 osoby (2 osoby dorosłych, 2 dzieci). Zadanie zostało zakończone w połowie roku. Rodzina korzystająca z pobytu w mieszkaniu przejściowym zakończyła remont lokalu otrzymanego z zasobów gminy do remontu. Lokal został odebrany przez inspektora nadzoru budowlanego i rodzina otrzymała umowę najmu. Mieszkanie zostało wówczas zdane do zasobów gminy.
- **OGRZEWALNIA DLA BEZDOMNYCH**, funkcjonująca jako placówka interwencyjna, mająca na celu zabezpieczenie osób bezdomnych, które z różnych przyczyn nie przebywają w schroniskach dla bezdomnych, najczęściej na skutek nieprzestrzegania regulaminu organizacyjnego. Celem wsparcia jest zapobieganie sytuacji zagrożenia życia i zdrowia osób bezdomnych w okresie zimowym. Od roku 2018 r. Ogrzewalnia funkcjonowała przez cały rok w budynku przy ul. Beethovena. W 2020 r. ze względu na pandemię COVID – 19, Ogrzewalnia dla Bezdomnych zakończyła swoją działalność w dniu 15 maja 2020 r. po dwutygodniowej izolacji osób w niej przebywających, które następnie zostały skierowane do pobytu w schronisku dla bezdomnych mężczyzn przy ul. Pocztovej 22. Ponownie Ogrzewalnia podjęła swoją działalność w dniu 6 grudnia 2020 r. funkcjonując obecnie całodobowo w reżimie sanitarnym. W roku 2020 r. z pobytu w ogrzewalni skorzystało łącznie 59 osób.
- **OŚRODEK INTERWENCJI KRYZYSOWEJ** przeznaczony jest dla osób i rodzin będących w stanie kryzysu. W ramach działania placówki udzielana jest natychmiastowa specjalistyczna pomoc psychologiczna, poradnictwo socjalne, prawne. W sytuacjach uzasadnionych udzielana jest pomoc w formie schronienia do 3 miesięcy. W 2020 r. ze wsparcia w formie pobytu w hostelu skorzystało 60 osób (w tym 38 osób dorosłych i 22 dzieci).
- **MIESZKANIA CHRONIONE PRZY UL. OGRODOWEJ 2A – 7 MIESZKAŃ WSPIERANYCH DLA 23 OSÓB; 2 MIESZKANIA TRENINGOWE UL. PIOTRA SKARGI, UL. SZKOLNA – 8 MIEJSC.** Pobyt w mieszkaniu chronionym może być przyznany osobie, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności osobie z zaburzeniami psychicznymi, osobie opuszczającą pieczę zastępczą. Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby tam przebywające pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub pobytu w okresie oczekiwania na umieszczenie w placówkach

typu DPS, ZOL itp. W 2020 r. z pobytu w mieszkaniu chronionym wspieranym skorzystało 60 osób (24 kobiety; 36 mężczyzn), natomiast w mieszkaniu chronionym treningowym 8 osób (5 mężczyzn, 3 kobiety).

Wykres 4. Pobyty w Centrum Wsparcia Socjalnego.

Wykres 5. Korzystający z pomocy społecznej z powodu bezdomności.

W związku z rozprzestrzenianiem się wirusa, w celu zwiększenia bezpieczeństwa zdrowotnego osób korzystających ze schronienia w placówkach dla osób bezdomnych oraz personelu podmiotów prowadzących placówki udzielające schronienia wdrożono m.in. szczegółowe zasady higieny, poinformowano osoby korzystające ze schronienia w placówkach o konieczności ograniczenia aktywności poza jej terenem do niezbędnych sytuacji tego wymagających, wprowadzono monitorowanie stanu zdrowia osób korzystających

oraz personelu, w przypadku niepokojących objawów zapewniono kontakt z lekarzem, możliwość wykonania testu w kierunku Sars-CoV-2. Osoba bezdomna, u której wynik testu w kierunku zakażenia wirusem byłby pozytywny zostałaby odizolowana

w oddzielnym pomieszczeniu do czasu wydania jej skierowania przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej do umieszczenia w Izolatorium. Wszystkie osoby bezdomne pozostające w przestrzeni miasta podlegały w systematycznym patrolom przez pracowników socjalnych oraz funkcjonariuszy Straży Miejskiej przy zachowaniu zasad reżimu sanitarnego. Nie wszystkie wyraziły wolę pobytu w placówkach dla osób bezdomnych funkcjonujących na terenie Wałbrzycha. W roku 2020 dwukrotnie pojawiały się przypadki zachorowań osób bezdomnych przy ul. Pocztovej. Wszyscy mieszkańcy schroniska przebywali wówczas na kwarantannie.

6 PRACA SOCJALNA I ZADANIA PRACOWNIKÓW SOCJALNYCH

Praca socjalna to działania pracowników ośrodka skierowane na pomoc we wzmocnieniu oraz odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz na tworzeniu sprzyjających ku temu warunków. Pracownik socjalny diagnozuje sytuację rodziny oraz wspólnie określa plan pomocy. W ramach podejmowanej pracy na rzecz rodziny pracownicy tworzą tzw. sieci współpracy z instytucjami tj. szkoły, policja, organizacje pozarządowe, sąd, ośrodki zdrowia. Od kilku lat można zauważyć tendencję spadkową rodzin korzystających ze świadczeń finansowych, natomiast wzrasta liczba rodzin objętych pracą socjalną. W roku 2020 nastąpił kolejny wzrost, w stosunku do roku 2019 jest o 18 % większy.

Praca socjalna w latach 2016-2020, przedstawiona wraz ze jej wskaźnikiem, obliczanym jako stosunek liczby rodzin objętych pracą socjalną do rodzin/osób, którym przyznano świadczenie pomnożony przez 100%.

Tabela 5. Praca socjalna w latach 2016-2020.

	2016	2017	2018	2019	2020
Wskaźnik pracy socjalnej	38,66%	41,75%	55,51%	93,00%	111,32%
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenia	4 146	3 765	3 358	2 960	2 934
Praca socjalna ogółem	1 603	1 572	1 864	2 753	3 266

Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom oraz rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby oraz możliwości. W tym trudnym społecznie czasie jakim jest pandemia COVID-19 bardzo istotna jest praca socjalna mająca na celu m. in. działania profilaktyczne oraz interwencyjne. Pojawiające się trudności i potrzeby mieszkańców Wałbrzycha wywołały konieczność zmiany w zakresie wykorzystania metod i narzędzi pracy socjalnej.

W 2020 roku praca pracowników socjalnych koncentrowała się w dużej mierze na kontakcie zdalnym, telefonicznym lub online. Było to związane z nową organizacją pracy z klientami. Taka forma realizacji zadań była bardziej wymagająca, opierała się głównie na kompetencjach komunikacyjnych pracowników oraz wymagała poświęcenia odpowiedniego wymiaru czasu. Praca socjalna w obliczu kryzysu postawiła wymagania merytoryczne i organizacyjne. Pracownicy socjalni podejmowali działania, które musiały odpowiadać na

potrzeby klientów diagnozowane w obecnej sytuacji. Pandemia oraz izolacja wprost wpisały się w definicję sytuacji kryzysowej. Przed pracownikami socjalnymi postawiono potrzebę bieżącej realizacji zadań w warunkach „specjalnych”. Pracownicy rozeznając sytuację konkretnych osób udzielali im pomocy emocjonalnej, materialnej, informacyjnej oraz wskazywali możliwości działania.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej od wielu lat realizują działania podejmowane ze społecznością lokalną, w celu aktywizacji społecznej i rozwiązywania problemów występujących w środowisku.

W roku 2020 pandemia zdecydowanie ograniczyła działania dotyczące organizacji społeczności lokalnej. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej nadal bardzo aktywnie wspierał spółdzielnie socjalne utworzone w 2018 r., tj.:

1. Spółdzielnia socjalna „Nasze Wsparcie”, która zajmuje się świadczeniem usług opiekuńczych osobom, które z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności lub innej przyczyny wymagają pomocy, a są jej pozbawione. Obecnie spółdzielnia realizuje na zlecenie ośrodka usługi bytowe dla osób przebywających w mieszkaniach chronionych.
2. Spółdzielnia socjalna „Zielony Zakątek”, świadczy usługi w zakresie utrzymania czystości w parkach, lasach i terenach miejskich, segregacji śmieci i w tym zakresie współpracuje z Miejskim Zakładem Usług Komunalnych. Pracownicy spółdzielni bardzo aktywnie wspierali pracę ogrzewalni prowadzonej dla osób bezdomnych, ozonowali także pomieszczenia ośrodka w celu zapobiegania rozprzestrzenianiu się koronawirusa.
3. Przedsiębiorstwo społeczne „7NieBo” Sp. z o.o. Kreatywny kobiecy biznes, którego celem jest powrót do aktywności na rynku pracy kobiet wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zajmuje się szyciem toreb, plecaków, worków, saszetek zarówno dla klientów indywidualnych jak i firm i organizacji. Tworzone produkty są najwyższej jakości, ekologiczne i modne. Wszystkie produkty można spersonalizować według własnych wymagań.

7 POMOC NA RZECZ OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH W RAMACH WOLONTARIATU

W związku z rozwojem pandemii w ośrodku zorganizowano wolontariat, który w pierwszych tygodniach marca 2020 r polegał głównie na pomocy zakupowej oferowanej seniorom, zorganizowanej w ramach akcji „Pomoc zakupowa dla seniorów”. Do pomocy mieszkańcom Wałbrzycha zgłosiło się ponad 85 wolontariuszy m.in. organizacji pozarządowych, harcerze, radni, młodzież, pracownicy MOPS. Za koordynację działań odpowiedzialny jest wałbrzyski MOPS. Wolontariusze spotykają się cyklicznie, kreując i angażując się w rozmaite akcje, które bezpośrednio przyczyniają się do poprawy życia i bezpieczeństwa mieszkańców. Inicjatywa przerodziła się w akcję pn. „# Przyjaciele z Wałbrzycha”, a od 20.10.2020 r. przystąpiono także do ogólnopolskiego Programu „Wspieraj Seniora”. Wszystkie informacje o udzielanej pomocy umieszczane są na stronach www, w lokalnej prasie, mediach społecznościowych.

Ogółem z różnych form pomocy w 2020 r. skorzystały 264 osoby, w tym 206 powyżej 70 roku życia, 58 poniżej 70 roku życia, 40 osób przebywało na kwarantannie, zaś 67 osób zostało zgłoszonych w Centralnej Aplikacji Statystycznej w ramach zgłoszeń na ogólnopolską infolinię programu Wspieraj Seniora.

Formy udzielanej pomocy:

- wsparcie emocjonalne (rozmowa z koordynatorem lub wolontariuszem, kontakt z psychologiem),

- pomoc zakupowa (produkty żywnościowe, artykuły chemiczne, środki czystości i higieny, leki),
- wyprowadzanie psów,
- załatwianie spraw (w tym urzędowych, w przychodni zdrowia, bibliotece).

Ośrodek dysponuje 85 wolontariuszami, z którymi zostały podpisane umowy, w tym 61 wolontariuszy działało czynnie w terenie. Łącznie różnych form pomocy udzielono 734 razy.

W ramach prowadzonej kampanii trzykrotnie zorganizowano akcje mające na celu rozszerzenie zasięgu informacji o prowadzonej działalności dla seniorów: pomoc zakupowa, telefon senioralny. Wolontariusze odwiedzili różne dzielnice Wałbrzycha rozdając ulotki i naklejki seniorom. Spotkało się to z życzliwym przyjęciem zarówno seniorów jak i właścicieli okolicznych sklepów oraz placówek usługowych, którzy zobowiązali się do rozpowszechniania naklejek oraz ulotek wśród swoich klientów. Kolejna akcja zainicjowana przez wolontariuszy to listy seniorów do Św. Mikołaja. Akcja spotkała się z dużym odzewem mieszkańców Wałbrzycha. Paczki otrzymali oprócz seniorów, korzystających z pomocy zakupowej także mieszkańcy domów pomocy społecznej dziennych domów pomocy oraz mieszkań chronionych. Wolontariusze zaangażowali się również w akcje „Wigilia”, pomagając w pakowaniu oraz rozwożeniu 2000 sztuk tzw. pakietów świątecznych dla potrzebujących, które zawierały potrawy wigilijne. Dbając o bezpieczeństwo mieszkańców wspólnie z Urzędem Miejskim zorganizowano uszycie prawie 7000 maseczek wielorazowego użytku, które rozdano seniorom po 70 r.ż.

W 2020 roku zrealizowano dwa działania projektowe w ramach rozwoju długoterminowego wolontariatu, który współfinansowany był z Narodowego Instytutu Wolności – programu Korpus Solidarności poprzez Fundację „Merkury”. W projektach udział wzięło 12 wolontariuszy – uczestników Klubu Seniora działającego przy Centrum Aktywności Lokalnej.

ASYSTENT OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ

Nawiązano współpracę z Forum Aktywności Lokalnej w związku z realizacją usług asystenckich dla osób poszkodowanych lub wymagających wsparcia w związku z wystąpieniem pandemii koronawirusa COVID-19. Działania polegały na wytypowaniu przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu osób potrzebujących w/w wsparcia.

Usługi asystenckie polegały na:

- pomocy w dojazdach oraz powrocie np. do lekarza, urzędu, rehabilitację, zajęcia terapeutyczne,
- pomocy w zakupach,
- czytaniu prasy, książek lub korespondencji osobom niezdolnym do samodzielnego czytania,
- pomocy w codziennej toalecie,
- pomocy w przygotowaniu i spożywaniu posiłków.

Usługi asystenckie świadczone były w okresie od czerwca do grudnia 2020 dla 44 osób. Wykorzystano 1828 godzin usług asystenckich na kwotę 63 980,00 zł.

8 WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej kierując się zasadą subsydiarności w 2020 r. nawiązywał współpracę z wieloma organizacjami pozarządowymi, która polegała m.in. :

- na powierzeniu wykonywania zadania publicznego wraz z dotacją na sfinansowanie jego realizacji,
- wspieraniu wykonywanych zadań publicznych w różnych akcjach społecznych, wraz z pozyskaniem od organizacji dotacji na ich sfinansowanie,
- na podejmowaniu wspólnych inicjatyw lokalnych,
- na wspólnej realizacji projektów unijnych,
- na tworzeniu wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym.

Wychodząc naprzeciw potrzebie wsparcia wałbrzyskich seniorów oraz osób przebywających, na kwarantannie w trakcie pandemii koronawirusa od marca 2020 r. zorganizowano akcję # Przyjaciele z Wałbrzycha, której koordynatorem jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu. Współpracę nawiązano z przedstawicielami lokalnych ngo tj. Regionalnego Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych, Fundacji Rozwoju Ekonomii Społecznej, Związku Harcerstwa Polskiego, Fundacją „Merkury”.

W ramach współpracy pracowników tut. Ośrodka z Fundacją Rozwoju Ekonomii Społecznej, Regionalnym Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych od maja 2019 do września 2021 r. realizowany jest projekt unijny „Nie emigruję - tu pracuję”. Projekt obejmuje reintegrację zawodową osób bezdomnych i integrację społeczną mieszkańców dzielnic rewitalizowanych. W projekcie odbywają się staże, w których uczestniczą osoby bezdomne, szkolenia podnoszące kompetencje społeczne, zajęcia komputerowe, spotkania animacyjno-edukacyjne, inicjatywy obywatelskie oraz wyjścia do instytucji kultury.

W ramach spotkań przedstawicieli instytucji realizujących zadania Gminnych Programów przeciwdziałania przemocy, narkomanii i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2020 roku przedstawiciele MOPS i organizacjami pozarządowej tj. Kongresem Kobiet w ramach prowadzonej kampanii „Widzę Słyszę Reaguję” organizowali „Spotkania pod parasolem” które dedykowane były głównie osobom starszym i związane były z przeciwdziałaniem przemocy wobec tych osób. W ramach współpracy organizowano punkty konsultacyjne (informacyjno- edukacyjne), konkursy i pogadanki oraz rozdawano broszurki i ulotki informacyjne.

We wrześniu 2020 roku został zorganizowany Piknik z Radiem Zet, w którym wzięły udział instytucje miejskie, instytucje kultury oraz organizacje pozarządowe tj. Fundacja Ekonomii Społecznej, regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych, Spółdzielnia socjalna „Zielony zakątek”. Tego dnia wszystkie instytucje prezentowały swoją ofertę, odbywały się konkursy i zabawy, pogadanki itp.

Pracownicy Działu Wspierania Rodziny aktywnie uczestniczyli w działaniach realizowanych na rzecz dzieci i młodzieży, rodzin objętych wsparciem w imprezach i projektach integracyjno-edukacyjnych. Podejmowane aktywności odbywały się przy współpracy różnych instytucji miejskich oraz organizacji pozarządowych tj. Sudecki Uniwersytet Trzeciego Wieku, Fundacja Rozwoju Ekonomii Społecznej, Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych, Spółdzielnia socjalna „Zielony Zakątek”, Spółdzielnia socjalna „Siódme niebo”, Fundacja Imago. W ramach współpracy udzielano korepetycji dla dzieci i młodzieży, zorganizowano półkolonie, prowadzono m.in. działania ekologiczne, zajęcia edukacyjne (warsztaty z wykorzystaniem surowców wtórnych).

Dział Pieczy Zastępczej współpracuje z Fundacją Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Salvator”, która prowadzi cztery placówki opiekuńczo – wychowawcze dla 56 dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej w ramach zadań zleczanych przez Gminę Wałbrzych. Ponadto w ramach propagowania rodzicielstwa zastępczego podjęto współpracę z Fundacją EY, z którą rozpoczęto kampanię „DOŁĄCZ DO NAS – ZOSTAŃ RODZINĄ ZASTĘPCZĄ”. Celem kampanii była zmiana postaw społecznych w zakresie rodzicielstwa zastępczego. Udało się nawiązać porozumienie w zakresie przyszłej współpracy organizacjami pozarządowymi klubem seniora, uniwersytetami trzeciego wieku, młodzieżą szkolną i studentami. Jednak największym sukcesem kampanii pozostaje pozyskanie i przeszkolenie 15 nowych rodzin zastępczych.

Centrum Wsparcia Socjalnego w ramach współpracy z Fundacją Joanny Przetakiewicz „Era Nowych Kobiet” z Warszawy prowadzącą działalność m. in. na rzecz integracji i reintegracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym pozyskało dla mieszanek Domu dla Matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz ich dzieci prezenty świąteczne. Fundacja zorganizowała upominki dla matek i dzieci. Głównie były to przedmioty, które osoby wybrały sobie samodzielnie (m. in. kosmetyki, odzież, sprzęt AGD, laptopy, telefony komórkowe). Fundacja „Z innej bajki” ze Świdnicy w ramach współpracy obdarowała natomiast mieszkańców w/w placówki zabawkami dla dzieci, książkami edukacyjnymi oraz przedmiotami do wystroju wnętrz tj. narzuty na łóżka, lampy, dywany, pościel dla matek oraz ich dzieci. Fundatorem powyższych zakupów była firma Codepoets. Współpraca z w/w wymienionymi fundacjami miała znaczący wpływ na jakość funkcjonowania osób będących pod opieką Centrum Wsparcia Socjalnego.

Dzięki współpracy Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego ze stowarzyszeniem O!Kultura oraz Fundacją Dzika Nadzieja, wszystkie placówki wzięły udział w cyklu warsztatów plastyczno-muzycznych, prezentacjach, spacerach, spotkaniach przyrodniczych, na których dzieci dowiadywały się w jaki sposób chronić dziką przyrodę w okolicy i jak karmić odpowiedzialnie ptaki. Spotkania kończyły się malowaniem ptaków na tymczasowym muralu podwórkowym oraz koncercie tria FANABERIA - muzyków Filharmonii Sudeckiej. Uroczysty finał akcji miał miejsce 19 września, podczas Pikniku Ekologicznego z radiem Zet.

Zespoły Pracy Socjalnej wraz z Fundacją Rozwoju Ekonomii Społecznej, Regionalnym Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych, Strażą Miejską oraz Miejskim Zarządem Budynków podjęły współpracę polegającą na zaangażowaniu lokalnej społeczności, mieszkańców rewitalizowanych dzielnic w zamalowywanie szpecących rysunków oraz napisów znajdujących się na obiektach miejskich. Dzięki włączeniu się w akcje mieszkańcy poczuli się współodpowiedzialni za otaczającą ich przestrzeń.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu w czerwcu 2020 roku podjął współpracę z Wałbrzyskim Forum Aktywności Lokalnej. Ośrodek odpowiedzialny był za dobór odbiorców usług asystenckich. Usługi asystenckie świadczone były przez Fundację Feniks skierowane były dla osób poszkodowanych w wyniku pandemii oraz posiadających różnego rodzaju niepełnosprawności.

W ramach podziału środków PFRON, z zadania na sport, kulturę, rekreację i turystykę, które stanowi niezbędny czynnik wszechstronnego rozwoju, potęguje oddziaływanie wychowawcze i usprawniające przeznaczono środki z funduszu. Dofinansowaniem objęto 266 osób z niepełnosprawnością zrzeszonych w 5 organizacjach pozarządowych. Środki Funduszu zostały przeznaczone na wycieczki krajoznawczo – turystyczne, imprezy integracyjne, zajęcia kulturalne i edukacyjne. Ze względu na pandemię 3 organizacje pozarządowe zrezygnowały z realizacji zadań w 2020 roku.

W ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa, który jest krajowym programem operacyjnym współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebującym pomoc w formie bezpłatnych produktów żywnościowych przekazywana była osobom, które z powodu niskich dochodów nie mogły w sposób wystarczający zaspokoić swoich potrzeb. Program był realizowany przy współpracy z Zarządem Rejonowym Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej. Żywność wydawana była przez PKPS z magazynu mieszczącego się w Wałbrzychu przy ul. Mickiewicza 7 codziennie od poniedziałku do piątku na podstawie skierowań wystawionych przez pracowników socjalnych. Wsparciem objęte zostały również wszystkie osoby bezdomne.

Wprowadzenie stanu epidemii oraz wdrażanie coraz większych obostrzeń w zakresie życia społecznego, uniemożliwiło w pełni realizację poczynionych założeń, bowiem część zakładanych działań opierać się miała na spotkaniach bezpośrednich oraz akcjach streetworkingowych.

9 ŚWIADCZENIA RODZINNE, ŚIADCZENIA WYCHOWAWCZE ORAZ POMOC OSOBOM UPRAWNIONYM DO ALIMENTÓW

W 2020 r. możemy zaobserwować znaczny spadek liczby osób pobierających świadczenia rodzinne, przy czym jednocześnie kwota wypłacanych świadczeń rośnie. Główną przyczyną spadku liczby osób pobierających świadczenia rodzinne jest niskie kryterium dochodowe, które w ciągu 16 lat od wprowadzenia ustawy o świadczeniach rodzinnych wzrosło jedynie o 170 zł, z kwoty 504 zł w 2004 r. do kwoty 674 zł, która obowiązuje już od kilku lat.

W tym czasie najniższa pensja krajowa wzrosła z kwoty 824 zł brutto (ok. 602 zł netto) w 2004 r. do 2600 zł brutto (1920 zł netto) w 2020 r., a więc w przypadku najniższej krajowej możemy zauważyć ponad trzykrotny wzrost, natomiast kryterium dochodowe uprawniające do zasiłku rodzinnego od 16 lat praktycznie nie uległo zmianie. Taka sytuacja powoduje, że obecnie prawa do zasiłku rodzinnego jest pozbawiony praktycznie każdy rodzic osiągający dochody na poziomie najniższej krajowej. Osoba samotnie wychowująca jedno dziecko osiąga dochód na osobę w rodzinie 960 zł netto (1920 zł :2) i nie jest uprawniona do zasiłku rodzinnego. Sytuacji nie poprawia, w przypadku takich osób, wprowadzenie do ustawy o świadczeniach rodzinnych tzw. zasady „złotówka za złotówkę”, dzięki której osoby które dotychczas przekraczały kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń rodzinnych o niewielką kwotę i otrzymywały te świadczenia w pomniejszonej wysokości, gdyż obecnie kwota przekroczenia kryterium dochodowego jest wyższa niż kwota świadczeń o które może się ubiegać taka osoba lub też otrzymują one zasiłek rodzinny w kwocie około 20 – 30 zł miesięcznie, a świadczenie takie nie ma żadnego wpływu na polepszenie sytuacji rodziny.

9.1 ŚWIADCZENIA RODZINNE

Liczbę rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych przedstawia poniższa tabela zawierająca szczegółowe dane dotyczące liczby rodzin pobierających poszczególne zasiłki, świadczenia i dodatki z tytułu świadczeń rodzinnych.

Tabela 6. Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Zasiłek rodzinny	2 561	2308	2497	2530	2840	2 758	2168
Dodatek z tytułu:							
urodzenia dziecka	273	247	356	335	360	235	169
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	78	65	72	80	90	93	63
samotnego wychowywania dziecka	521	471	529	422	444	408	370
wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	874	753	741	717	806	790	734
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	448	400	372	399	414	398	339
pokrycia wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	74	40	60	42	52	44	54
pokrycia wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	13	5	7	7	13	14	10
Świadczenie pielęgnacyjne	336	374	387	403	417	414	434
Zasiłek pielęgnacyjny	3 707	3672	3640	3741	3876	4064	4040
Specjalny zasiłek opiekuńczy	5	31	68	88	90	90	83
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	640	614	710	650	667	536	478
Świadczenie rodzicielskie	0	0	293	325	287	262	234
Ogółem liczba rodzin pobierających świadczenia	5 774	5490	5779	5935	6358	6425	5841
Kwota wypłacanych świadczeń w zł	21 099 771	21 672 523	27 484 978	28 370 613	30 096 306	31 093 424	32 424 413

9.2 ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE

Ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci wprowadziła od 1 kwietnia 2016r. nowe świadczenie – świadczenie wychowawcze tzw. 500+.

W 2020r. świadczenia wychowawcze otrzymało 10726 wałbrzyskich rodzin dla 13 328 dzieci. Liczbę rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych oraz kwoty wypłaconych świadczeń wychowawczych przedstawia poniższa tabela. W tabeli można zauważyć zwiększenie liczby rodzin pobierających świadczenie wychowawcze jak również zwiększenie kwoty wypłaconych świadczeń. Jest to spowodowane likwidacją kryterium dochodowego uprawniającego do pobierania świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko od 1 lipca 2019r.

Tabela 7. Świadczenia wychowawcze w latach 2016 - 2019

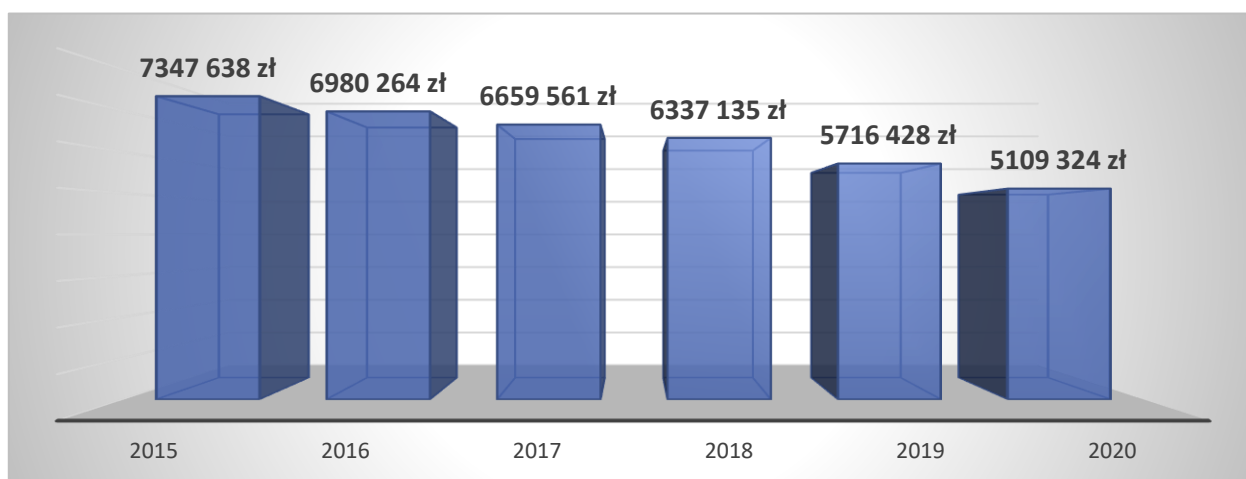
Świadczenie wychowawcze	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba rodzin	5816	5729	5594	9724	10 726
Kwota wypłaconych świadczeń w zł	36 455 145	49 219 979	46 313 882	64 560 308	83 636 604

9.3 POMOC OSOBOM UPRAWNIONYM DO ALIMENTÓW

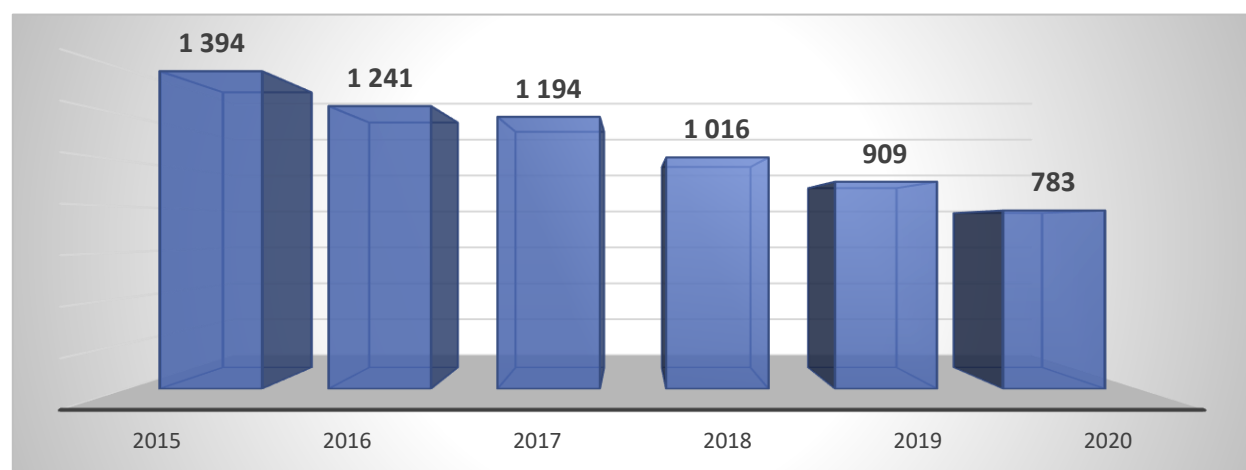
W 2020 zmalała liczba rodzin uprawniona do świadczenia alimentacyjnego oraz kwota wypłacanych świadczeń pomimo tego, że w 2019 i 2020 r. kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń alimentacyjnych wzrosło z kwoty 725 zł w latach 2007 – 2019, do kwoty 800 zł od października 2019 r. i 900 zł od października 2020. Wzrost kryterium dochodowego podobnie jak w przypadku świadczeń rodzinnych na przestrzeni 13 lat tj. od wejścia w życie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w 2007 r. jest minimalny i wynosi zaledwie 175 zł, gdy w tym czasie najniższa krajowa, która w 2007 r. wynosiła 936 zł brutto (ok. 675 zł netto) wzrosła do kwoty 2600 zł brutto, a więc ponad dwukrotnie. Nawet wprowadzenie od października 2020 r. zasady „złotówka za złotówkę” nie zmienia wiele w sytuacji rodzin. Ponadto maksymalna kwota świadczeń możliwych do wypłaty w 2020 r. wynosi tyle samo co w 2007 r. i wynosi 500 zł, gdy obecnie wyroki zasądzone alimenty opiewają na kwoty wyższe. Sytuacji rodzin nie ratuje również świadczenie wychowawcze (500+) gdyż jest ono wypłacane do 18 roku życia, natomiast świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują do 25 roku życia jeśli dziecko uczy się w szkole lub szkole wyższej, a w przypadku osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności także powyżej 25 roku życia.

W ostatnich latach niższa kwota wypłacanych świadczeń alimentacyjnych bezpośrednio wynika z mniejszej liczby uprawnionych rodzin. Liczbę rodzin korzystających ze świadczeń alimentacyjnych oraz kwoty wypłacanych świadczeń alimentacyjnych przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 6. Kwoty wypłaconych świadczeń alimentacyjnych

Wykres 7. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń alimentacyjnych

9.4 JEDNORAZOWE ŚWIADCZENIE WYPŁACANE NA PODSTAWIE USTAWY O WSPARCIU KOBIET W CIĄŻY I RODZIN „ZA ŻYCIEM”.

Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” wprowadziła od 1 stycznia 2017 r. nowe świadczenie jednorazowe w wysokości 4000 zł. dla rodzin, w których urodziło się dziecko, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

W 2020 r. z takiej formy pomocy skorzystało 9 rodzin i niestety jest to znaczący wzrost liczby rodzin, w których urodziło się ciężko chore dziecko.

Tabela 8. Świadczenia „Za życiem” w latach 2017 -2019

Świadczenie „Za życiem”	2017	2018	2019	2020
Liczba rodzin	4	4	6	9
Liczba świadczeń	16000	16000	24000	36000

9.5 ŚWIADCZENIE „DOBRY START”

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu "Dobry start" wprowadziło nowe świadczenie związane

z rozpoczęciem przez uczniów kolejnego roku szkolnego. W 2020 r. Dział Świadczeń Rodzinnych wypłacił prawie 9300 świadczeń na łączną kwotę 2 786 700 zł

Tabela 9. Świadczenie „Dobry start” w latach 2018 -2019.

Świadczenie „Dobry start”	2018	2019	2020
Liczba rodzin	7 158	7 284	7 309
Liczba świadczeń	9 300	9 505	9 296
Kwota wypłaconych świadczeń w zł	2 788 500	2 848 950	2 786 700

10 DODATKI MIESZKANIOWE, ENERGETYCZNE/DOPŁATY DO CZYNSZU

10.1 DODATKI MIESZKANIOWE

Podstawowym celem przyznawania dodatków mieszkaniowych jest zrekompensowanie wydatków związanych z utrzymaniem lokalu mieszkalnego.

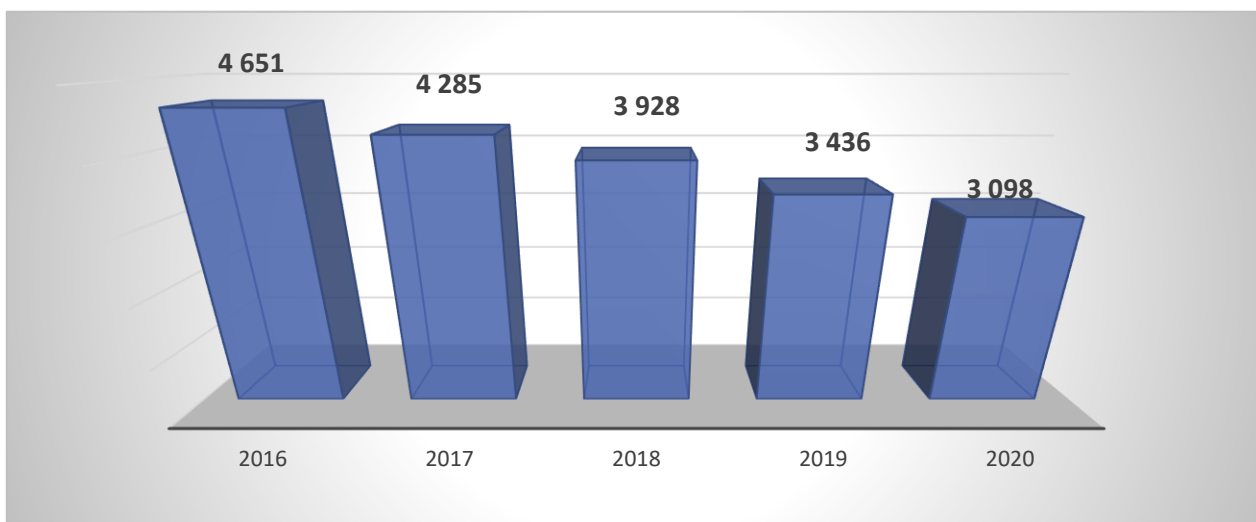
Szczegółowe dane w zakresie wypłaconych dodatków przedstawia poniższa tabela:

Tabela 10. Wypłacone dodatki mieszkaniowe w latach 2019-2020 ze względu na rodzaj własności lokalu.

Rodzaj mieszkań	Ilość wypłaconych dodatków mieszkaniowych		Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych		Średni wypłacony dodatek mieszkaniowy	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Komunalne	11 773	10 838	2 212 423,27	2 390 440,50	187,92	220,56
Spółdzielcze	2 211	1 969	301 777,90	311 535,36	136,49	158,22
Inne	4 347	4 225	788 179,49	880 228,51	181,32	208,34
Razem	18 331	17 032	3 302 380,66	3 582 204,37	180,15	210,32

Jak wynika z poniższej tabeli notuje się kolejny, znaczny spadek liczby osób wnioskujących o przyznanie dodatku mieszkaniowego. W porównaniu tylko do 2019 roku liczba ta zmniejszyła się o 338 osoby. Głównym powodem takiej sytuacji są: zbyt niskie wydatki na utrzymanie mieszkania w stosunku do dochodu, przekroczenie powierzchni normatywnej, utrata lub brak tytułu prawnego do zajmowanego lokalu, nieopłacanie części „własnej” dodatku mieszkaniowego. W dalszym ciągu najwyższa kwota dodatków mieszkaniowych wypłacana jest mieszkańcom lokali komunalnych.

Wykres 8. Liczba złożonych wniosków o dodatek mieszkaniowy w latach 2016 - 2020

10.2 DODATKI ENERGETYCZNE

Od 1 stycznia 2014 r. zgodnie z delegacją ustawy Prawo energetyczne osoby otrzymujące dodatek mieszkaniowy mają prawo do zryczałtowanego dodatku energetycznego. Wypłata dodatku energetycznego jest zadaniem z zakresu administracji rządowej. Dodatek energetyczny wypłacają gminy, które otrzymują dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie wypłat dodatku energetycznego, w granicach kwot określonych na ten cel w ustawie budżetowej.

W roku 2020, w porównaniu do 2019 roku, zmniejszyła się liczba osób korzystających z możliwości dopłaty do kosztów energii elektrycznej w formie dodatków energetycznych.

Tabela 11. Zestawienie dodatków energetycznych wypłaconych w 2020 roku.

Stawka dodatków energetycznych	Ilość osób w gospodarstwie domowym	Liczba dodatków energetycznych (pełnych świadczeń) wypłaconych na podstawie wydanych decyzji	Kwota pełnych świadczeń wypłaconych dodatków energetycznych
10,94	1 osoba	1 329	14 539,26
11,37		994	11 301,48
15,19	od 2 do 4	855	12 987,45

Stawka dodatków energetycznych	Ilość osób w gospodarstwie domowym	Liczba dodatków energetycznych (pełnych świadczeń) wypłaconych na podstawie wydanych decyzji	Kwota pełnych świadczeń wypłaconych dodatków energetycznych
15,80		644	10 175,20
18,23	5 i więcej	65	1 184,95
18,9		41	777,36
x	x	3 928	50 966,00

10.3 DOPLĄTY DO CZYNSZU W RAMACH PROGRAMU „MIESZKANIE NA START”.

Nowe zadanie powierzone Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w 2019 roku. W 2020 roku złożonych zostało 11 nowych wniosków o przyznanie dopłaty do czynszu, łącznie wszystkich pozytywnie rozpatrzonych wniosków było 69 na łączną kwotę 151 019,60 zł.

Tabela 12. Zestawienie dopłat do czynszu wypłaconych w 2020 roku.

	Dopłaty do czynszu	
	2019	2020
Liczba złożonych wniosków	65	11
Kwota wypłaconych dopłat w zł.	34 466,72	151 019,60

11 POMOC MATERIALNA O CHARAKTERZE SOCJALNYM DLA UCZNIÓW

Pomoc materialna o charakterze socjalnym jest przyznawana uczniowi w formie stypendium szkolnego lub zasiłku uczniowi znajdującemu się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów w rodzinie w szczególności, gdy w rodzinie tej występuje bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także, gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe. Wysokość stypendium oraz zasiłku uzależniona jest od wysokości świadczeń rodzinnych oraz Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym uczniom zamieszkałym na terenie Gminy Wałbrzych, przyjętego uchwałą Rady Miejskiej Wałbrzycha. Zgodnie z ustawą wnioski należy składać do dnia 15 września każdego roku. Po tym terminie wnioski mogą być składane w wyjątkowych sytuacjach określonych w wyżej wspomnianym Regulaminie. Przyznawanie pomocy uczniom o charakterze socjalnym jest zadaniem z zakresu administracji rządowej dofinansowanym przez gminę w wysokości 20% wydatkowanych środków.

W 2020 roku środki wydatkowane na pomoc materialną dla uczniów wyniosły w 1 104 108 zł, przyznano stypendia szkolne w pierwszym półroczu 759 uczniom, w drugim 687 uczniom oraz 7 uczniom zasiłki szkolne. Jest to kolejny spadek w stosunku do lat ubiegłych i nastąpił głównie wśród uczniów szkół podstawowych i ponadgimnazjalnych, wynikający z reformy systemu edukacji.

12 REHABILITACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

W 2020 roku Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przyznał algorytmem dla Miasta Wałbrzycha środki finansowe w wysokości 3 669 246 zł. Zgodnie z przyznanym jej kompetencjami, Rada Miasta Wałbrzycha podzieliła w/w środki na poszczególne zadania wynikające z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje następujące zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych wynikające z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych:

DOFINANSOWANIE DO UCZESTNICTWA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH OPIEKUNÓW W TURNUSACH REHABILITACYJNYCH:

Turnus rehabilitacyjny to forma aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników.

Liczba uczestników turnusów rehabilitacyjnych oraz związane z tym koszty w roku 2020 obrazuje poniższa tabela.

Tabela 123. Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych w roku 2020.

Osoby ubiegające się o dofinansowanie wraz z opiekunami	Przyznane dofinansowania		Wypłacone dofinansowania	
	Ilość osób	Kwota w zł	Ilość osób	Kwota w zł
574	418	449 744,00	321	345 876,00

DOFINANSOWANIE ZAOPATRZENIA W SPRZĘT REHABILITACYJNY, PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE I ŚRODKI POMOCNICZE:

W 2020 roku zawarto 7 umów na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny. Dofinansowaniem objęto wnioskodawców potrzebujących sprzętu do rehabilitacji w warunkach domowych: rowery rehabilitacyjne, orbit ręki, drabinki do nauki chodzenia. Wnioski rozpatrywane były zgodnie z indywidualnymi potrzebami wnioskodawców, brano pod uwagę opinie lekarza specjalisty, rodzaj niepełnosprawności, a także wysokość dochodów. Dofinansowanie wypłacane było w wysokości 80% poniesionych kosztów przez wnioskodawcę.

Dofinansowanie do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze otrzymało 936 osób niepełnosprawnych, najczęściej do zakupu pieluchomajtek, wózków inwalidzkich, protez kończyn dolnych, pionizatorów, aparatów słuchowych, balkoników i kul.

Wnioski rozpatrywane były wg kolejności wpływu, przy czym w wyjątkowych sytuacjach dofinansowanie wypłacane było poza kolejnością. Dofinansowanie do aparatów słuchowych wypłacane było w kwocie 1000 zł dla osób niepracujących i niebędących w wieku aktywności zawodowej natomiast dla osób pracujących, uczących się i dzieci w pełnej kwocie czyli 150% z przyznanego limitu w ramach dofinansowania przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

Tabela 134. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

Złożone wnioski		Zawarte umowy (sprzęt rehabilitacyjny)		Wypłacone dofinansowania (przedmioty ortopedyczne i sprzęt pomocniczy)	
Liczba osób	Kota w zł	Liczba osób	Kwota w zł	Liczba osób	Kwota w zł
929	1 887 008,00	7	7 836,00	936	1 002 790,00

DOFINANSOWANIE LIKWIDACJI BARIER W KOMUNIKOWANIU SIĘ:

W ramach likwidacji barier w komunikowaniu przyznano dofinansowania przede wszystkim dla osób mających znaczące problemy w komunikowaniu się czyli dla osób głuchoniemych, mających trudności z wypowiedaniem się, niesłyszących, niedowidzących. W ramach tego zadania dofinansowano do zakupu komputerów przenośnych, komputerów stacjonarnych oraz do komunikatorów.

W 2020 roku dofinansowanie do komputerów wynosiło 1500 zł natomiast do pozostałego sprzętu 80% poniesionych kosztów.

Tabela 145. Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się.

Złożone wnioski	Zawarte umowy		Wypłacone dofinansowania	
	liczba Osób	Kwota w zł	liczba osób	Kwota w zł
20	17	27 238,00	17	27 238,00

DOFINANSOWANIE LIKWIDACJI BARIER TECHNICZNYCH:

W 2020 roku przy rozpatrywaniu wniosków o dofinansowanie barier technicznych brano pod uwagę stopień i rodzaj niepełnosprawności oraz wpływ zakupionego sprzętu na poprawę funkcjonowania osoby

niepełnosprawnej w najbliższym otoczeniu. Dofinansowaniem objęto zakup schodofazów, podnośników wannowych, łóżek ortopedycznych. Dofinansowanie wypłacane było w wysokości 80%.

Tabela ilustruje liczbę osób objętych dofinansowaniem oraz wypłacone środki finansowe.

Tabela 156. Liczba osób objętych dofinansowaniem oraz wypłacone środki finansowe.

Złożone wnioski	Zawarte umowy		Wypłacone dofinansowania	
	liczba Osób	Kwota w zł	liczba osób	Kwota w zł
19	19	81 738,00	19	81 738,00

DOFINANSOWANIE LIKWIDACJI BARIER ARCHITEKTONICZNYCH:

W 2020 roku 60 osób ubiegało się o dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, osoby niepełnosprawne wnioskowały najczęściej o:

- budowę/adaptację łazienki dostosowanej do potrzeb osoby niepełnosprawnej,
- budowę/adaptację centralnego ogrzewania dostosowanego do potrzeb osoby niepełnosprawnej,
- likwidację progów w mieszkaniu osoby niepełnosprawnej,

Wnioski rozpatrywane były wg indywidualnych potrzeb a dofinansowanie otrzymały tylko takie osoby, które poruszają się przy pomocy wózka inwalidzkiego, balonika lub kul oraz zamieszkują wspólnie z innymi osobami niepełnosprawnymi a likwidacja barier w miejscu ich zamieszkania znacznie ułatwi tym osobą swobodne i w miarę samodzielne poruszanie się w miejscu zamieszkania. Dofinansowanie obejmowało 80% poniesionych kosztów.

Tabela 167. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych.

Złożone wnioski	Zawarte umowy		Wypłacone dofinansowania	
	liczba Osób	Kwota w zł	liczba osób	Kwota w zł
60	9	170 724,00	9	170 724,00

WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ:

Na Działalność trzech funkcjonujących w gminie Wałbrzych Warsztatów Terapii Zajęciowej w 2020 roku zaplanowano środki finansowe z funduszu PFRON w wysokości 1 844 640 zł oraz z budżetu miasta Wałbrzycha 204 960,00 zł, razem – 2 049 600 zł. Warsztaty Terapii Zajęciowej są placówkami pobytu dziennego dla 90 osób niepełnosprawnych z upośledzeniem umysłowym. Zadanie ma charakter ciągły.

Ze względu na sytuację związaną z pandemią WZT czasowo były zamknięte. Zajęcia wówczas były prowadzone w sposób zdalny, terapeuci utrzymywali z uczestnikami kontakty telefoniczne oraz za pomocą mediów społecznościowych.

DOFINANSOWANIE DO SPORTU, KULTURY, REKREACJI I TURYSTYKI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH:

Sport, Kultura, Rekreacja i turystyka stanowi niezbędny czynnik wszechstronnego rozwoju, potęguje oddziaływania wychowawcze i usprawniające, poprzez kształtowanie takich cech charakteru jak: zdyscyplinowanie, poczucie odpowiedzialności, wytrwałości i wiary we własne siły. Sport, kultura fizyczna działa na organizm ludzki w trzech aspektach; fizjologicznym, psychicznym, społeczno-wychowawczym. Sport, wychowanie fizyczne oraz wszelka inna aktywność ruchowa, czy to w zakresie rekreacji czy rehabilitacji jest jednym z istotniejszych elementów życia osób niepełnosprawnych. Podstawowym zadaniem rehabilitacji jest usprawnienie jednostki pod względem fizycznym, umysłowym, psychicznym lub społecznym i obejmuje szereg oddziaływań natury pedagogicznej i społecznej mających za cel przywrócenie w miarę możliwości jednostce niepełnosprawnej możliwości funkcjonowania w społeczeństwie.

W 2020 roku dofinansowanie udzielano w kwocie nie większej niż 8 000,00 zł dla danej organizacji, stowarzyszenia czy fundacji. Ze względu na pandemię wirusa SARS CoV-2 organizacje pozarządowe zmuszone były zrezygnować z większości zaplanowanych działań. Organizacje zrealizowały działania na małą skalę zachowując reżim sanitarny lub realizując zadania online.

Tabela 178. Dofinansowanie do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

Złożone wnioski		Zawarte umowy		Wypłacone dofinansowania	
Ilość	kwota	ilość	Kwota w zł	ilość	Kwota w zł
9	138 252,00	6	40 350,00	4	31 800,00

PROGRAM „AKTYWNY SAMORZĄD”:

Program Aktywny samorząd jest ważnym krokiem w kierunku wydajniejszego modelu polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych. Działania przewidziane w programie dają większe możliwości na aktywniejsze włączenie się w działania na rzecz aktywności społecznej osób niepełnosprawnych.

Tabela 189. Struktura programu „Aktywny samorząd”

	MODUŁ I likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową	
	Ilość osób	Kwota w zł
Obszar A likwidacja bariery transportowej		
Zadanie 1 pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu,	1	1 486,00
Zadanie 2 pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu,	4	7 825,00
Zadanie 3 pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu, w stopniu wymagającym korzystania z usług tłumacza języka migowego,	1	5 700

Zadanie 4 pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu,	0	0
Obszar B likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informatycznym		
Zadanie 1 pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych,	3	14 455,00
Zadanie 2 dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,	1	2 000,00
Zadanie 3 pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku,	10	53 774,00
Zadanie 4 pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy,	2	5 488,00
Zadanie 5 pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności.	0	0
Obszar C likwidacja barier w poruszaniu się		
Zadanie 1 pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności i dysfunkcją uniemożliwiającą samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym,	2	50 500,00
Zadanie 2 pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności,	1	2 675,00
Zadanie 3 pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości, adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności,	0	0
Zadanie 4 pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, (co najmniej na III poziomie jakości), adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności,	0	0
Zadanie 5	4	24 487,00

pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu powodującą problemy w samodzielnym przemieszczaniu się i posiadających zgodę lekarza specjalisty na użytkowanie przedmiotu dofinansowania,		
<p style="text-align: center;">Obszar D</p> Pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej	4	8 409,00
	Moduł II pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	
	Liczba osób	Kwota w zł
	40	143 879,00

13 POTWIERDZANIE PRAWA DO ŚWIADCZEŃ OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANEJ ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH

Na mocy ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, do zadań zleconych z gminy z zakresu administracji państwowej należy wydawanie decyzji w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni spełniający kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. W celu ustalenia sytuacji dochodowej i majątkowej świadczeniobiorcy, przeprowadza się rodzinny wywiad środowiskowy na zasadach i w trybie określonym w przepisach o pomocy społecznej.

Dokumentem potwierdzającym prawo do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcy, jest decyzja wójta (burmistrza, prezydenta) gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania świadczeniobiorcy, potwierdzająca to prawo. Decyzję wydaje się na wniosek świadczeniobiorcy, a w przypadku stanu nagłego - na wniosek świadczeniodawcy złożony niezwłocznie po udzieleniu świadczenia. Decyzja wydawana jest na okres 90 dni od daty złożenia wniosku przez świadczeniobiorcę lub od daty udzielenia świadczenia opieki zdrowotnej przez świadczeniodawcę.

W 2020 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wydał łącznie 252 decyzji w sprawie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w tym 18 decyzji odmownych. Decyzje wydawane były zarówno na wniosek świadczeniobiorców jak i świadczeniodawców.

14 DZIAŁALNOŚĆ PROJEKTOWA – PROGRAMY/PROJEKTY I POROZUMIENIA

14.1 POROZUMIENIE AKTYWIZACYJNE Z PUP

W celu zapewnienia właściwej współpracy i sprawnej wymiany informacji dotyczących bezrobotnych, zarejestrowanych w PUP, korzystających jednocześnie ze świadczeń z pomocy społecznej, zawarto w lipcu 2018 roku porozumienie pomiędzy Powiatowym Urzędem Pracy a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, którego realizacja kontynuowana była w 2020 roku.

Porozumienie określa zasady współpracy pomiędzy instytucjami w zakresie podejmowania działań wzmacniających aktywność zawodową osób bezrobotnych, które są jednocześnie klientami Powiatowego Urzędu Pracy i korzystają ze świadczeń z pomocy społecznej udzielanej przez Ośrodek. Pracownicy socjalni wraz z klientami uczestniczą w wizytach w urzędzie pracy, w celu ułatwienia im znalezienia odpowiedniej pracy czy też możliwości odbycia stażu. Aktywizacja zawodowa obu stron partnerstwa dotyczyła: podjęcia zatrudnienia, skierowania do prac społecznie – użytecznych, skierowania do udziału w projektach, odbycia stażu.

W roku 2020 z powodu panującej pandemii realizacja porozumienia przyjęła w dużej mierze formy zdalne.

W 2020 r. zrealizowano porozumienie zawarte z Powiatowym Urzędem Pracy w dniu 21 lipca 2020 r. na okres od września do listopada 2020 r. w sprawie organizowania i finansowania prac społecznie użytecznych. Liczba osób bezrobotnych uczestniczących w realizacji programu będących jednocześnie osobami korzystającymi ze świadczeń MOPS wynosiła o 65. W pracach społecznie użytecznych uczestniczyło 26 podmiotów w tym

16 placówek oświatowych Zadanie w kwocie 27 285,32 zł. w całości sfinansowane zostało ze środków własnych Gminy.

14.2 PROGRAM WIELOLETNI „POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU”

Uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 roku ustanowiony został wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023”. Program polega na dofinansowywaniu gmin udzielających pomocy mieszkańcom na dożywianie. Do pomocy kwalifikują się osoby, których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego z ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z przyjętym programem, ze środków przekazanych gminom udziela się wsparcia, w szczególności:

- dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
- uczniom do czasu ukończenia nauki w szkole ponadgimnazjalnej,
- osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji, wymienionym w art. 7 w/w ustawy, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń lub dziecko wyraża chęć zjedzenia posiłku, odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola informuje ośrodek pomocy społecznej o potrzebie udzielenia pomocy w formie posiłku, przy czym liczba dzieci i uczniów nie może przekroczyć 20% liczby uczniów i dzieci dożywianych w szkołach i przedszkolach na terenie gminy w poprzednim miesiącu kalendarzowym.

W roku 2020 roku z tej formy pomocy skorzystało 30 dzieci.

W ślad za przyjętym przez Radę Ministrów Programem, Rada Miejska Wałbrzycha Uchwałami Nr II/16/18 oraz Nr II/17/18 z dnia 13 grudnia 2018 r. przyjęła uchwały w sprawie podwyższenia kwot kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023 oraz ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w tym zakresie.

W roku 2020 objęto programem ogółem 5387 osób tj. o 901 osób więcej w stosunku do 2019 roku oraz wydatkowano kwotę 2 731 941 zł tj. o 169 646 zł w stosunku do ubiegłego roku.

14.3 PROJEKT „NASZE DZIECI”

Projekt Nasze Dzieci był realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej od 1 lutego 2018 r. do 31 stycznia 2020 r. w czterech 6-cio miesięcznych turach, z których każda obejmowała wsparciem 50 osób. Całkowita wartość projektu wynosiła 1.567.117,39. w tym dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej wyniosło 1.332.049,78 zł (85%), dotacja celowa z budżetu państwa 155.867,61 zł (10%) oraz wkład własny Gminy Wałbrzych 79.200,00 zł (5%).

Przedmiotem projektu był rozwój wsparcia systemu pieczy zastępczej poprzez objęcie specjalistyczną pomocą dzieci i młodzieży z rodzinnej pieczy zastępczej w Wałbrzychu. Jako element projektu realizowane było także wsparcie rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka, w postaci podnoszenia ich kompetencji kwalifikacji oraz opiekunów usamodzielnienia. Usługi realizowane w ramach projektu świadczone były na czterech poziomach i zostały odpowiednio dostosowane do potrzeb uczestników:

- ✓ dla 80 dzieci poniżej 15 roku życia
 - aktywizacja społeczna: warsztaty socjoterapii, terapia pedagogiczna,
 - aktywizacja edukacyjna: korepetycje z j. polskiego, j. angielskiego, matematyki,
 - aktywizacja zdrowotna: indywidualne zajęcia z fizjoterapeutą, logopedą, terapia neurorozwoju, indywidualne konsultacje z pedagogiem i psychologiem,
- ✓ dla 40 dzieci w wieku 15-17 lat
 - aktywizacja społeczna: wolontariat w schronisku dla zwierząt, domu pomocy społecznej i firmie sprzątającej, warsztaty socjoterapii, terapia pedagogiczna, trening kompetencji społecznych,
 - aktywizacja zdrowotna: indywidualne zajęcia z fizjoterapeutą, indywidualne konsultacje z pedagogiem i psychologiem,
 - aktywizacja edukacyjna: korepetycje z j. polskiego, j. angielskiego, matematyki, fizyki
 - i chemii, warsztaty z ginekologiem, terapeutą uzależnień, dietetykiem, kuratorem sądowym,
 - aktywizacja zawodowa: wizyty studyjne w zakład pracy i instytucjach rynku pracy, warsztaty i indywidualne konsultacje z doradca zawodowym,
- ✓ dla 40 osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą
 - aktywizacja społeczna: trening kompetencji społecznych, grupa wsparcia,
 - aktywizacja edukacyjna: warsztaty z ginekologiem, terapeutą uzależnień, dietetykiem, kuratorem sądowym, aktywizacja zdrowotna: superwizja, indywidualne konsultacje z pedagogiem i psychologiem,

- ✓ dla 40 opiekunów usamodzielnienia
 - aktywizacja edukacyjna: proces usamodzielniania pełnoletnich wychowanków, warsztaty z zakresu budowania programu usamodzielnienia oraz z zakresu rozwoju kompetencji społeczno-wychowawczych.

Dodatkowo w okresie od października 2019 r. do stycznia 2020 r. został zrealizowany pilotażowy program dla 24 dzieci do 15 roku życia umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w 2019 r., które w związku z koniecznością opuszczenia środowiska naturalnego są obciążone syndromem stresu pourazowego (PTSD).

Systemową pracą terapeutyczną o indywidualnym podejściu objęto dzieci, rodziców zastępczych i rodziców biologicznych (jako element projektu), którzy wspólnie w niewielkich grupach (3 dzieci i rodzice) pracowali nad pokonaniem problemów dziecka z: zaspokojeniem potrzeb, tożsamością, nieumiejętnością zaufania, strachem przed odrzuceniem czy brakiem akceptacji dla samego siebie. Poza terapią grupową, dzieci były objęte terapią indywidualną, rodzinnymi warsztatami socjoterapeutycznymi oraz arteterapią.

Uczestnicy projektu korzystali także ze wsparcia towarzyszącego w postaci cateringu (lunch i przerwa kawowa) oraz otrzymali bilety na przejazdy komunikacją miejską. Łącznie objęto wsparciem 225 osób, a założone efekty zostały osiągnięte.

14.4 „AKTYWNY START”

Od 01 czerwca 2019 r. do 30 listopada 2020 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu realizował projekt pn. „Aktywny start” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020 współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Całkowita wartość projektu wyniosła 1 704 523,30 zł w tym: kwota dofinansowania wynosi 1 441 523,30 zł, wkład własny Gminy to 263.000,00 zł.

Projekt skierowany był do 156 osób w wieku aktywności zawodowej w tym bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo, z orzeczeniem o niepełnosprawności zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, wymagających aktywizacji społeczno-zawodowej, korzystających z pomocy społecznej oraz doświadczających wielokrotnego wykluczenia społecznego. W projekcie duży nacisk położony był na udział w nim młodych kobiet z dziećmi, będących w wieku aktywności zawodowej lecz mające problemy opiekuńczo-wychowawcze i które nie mogą podjąć zatrudnienia ze względu na wielodzietność.

Głównym celem projektu było nabycie przez 156 świadczeniobiorców MOPS w Wałbrzychu podstawowych kompetencji niezbędnych do codziennego funkcjonowania w życiu społecznym, zawodowym, poprzez objęcie ich kompleksowym i wielokierunkowym wsparciem, łączącym aktywizację zawodową, społeczną, edukacyjną i zdrowotną w okresie do 30.09.2020 r. W tym celu zaplanowano w projekcie szeroką ofertę form wsparcia przewidzianych dla osób w wieku powyżej 18 lat, których efektem ma być nabycie przez nich szeroko rozumianych kompetencji społecznych, zawodowych umożliwiających i ułatwiających proces ich adaptacji społecznej i zawodowej. Główny cel projektu osiągnięty został poprzez zaplanowane do realizacji form wsparcia, które wchodzi w skład instrumentów - usług aktywnej integracji społecznej, integracji zawodowej oraz usług aktywnej integracji o charakterze edukacyjnym i zdrowotnym. Zrealizowanie poszczególnych działań projektowych stanowi skuteczną formę zapobiegania wykluczeniu społecznemu i zawodowemu, na które osoby wykluczone społecznie są narażone w bardzo dużym stopniu. Tym samym cel projektu przyczynia

się do realizacji celów RPO WD i jest zgodny z celem szczegółowym Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez reintegrację społeczną oraz poprawę i wzmocnienie ich zdolności do poszukiwania i podjęcia pracy.

W drugiej edycji projektu, który rozpoczął się od 01.02.2020r. wsparciem objętych zostało 104 osoby, w tym 46 osób niepełnosprawnych, posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. Wśród osób objętych wsparciem osoby osiągnęły postęp w rozumieniu wskaźnika efektywności społecznej tzn. zakończyły zgodnie ze ścieżką udział w projekcie i osiągnęły postęp w rozumieniu wskaźnika efektywności zatrudnieniowej, co oznacza, że podjęły zatrudnienie i podpisały umowę o pracę. W ramach realizowanego projektu zostały także przeprowadzone kursy umożliwiające nabycie, podniesienie lub zmianę kwalifikacji i kompetencji zawodowych. W drugiej edycji w 2020r. -21 osób uzyskało kwalifikacje po opuszczeniu programu.

Ze względu na fakt, że osiągnięto wszystkie zaplanowane rezultaty projektu, można stwierdzić, że cel główny projektu został w pełni osiągnięty. Realizacja projektu przyczyniła się bezpośrednio do podwyższenia aspiracji osobistych i kompetencji zawodowych jego uczestników oraz wpłynęła pozytywnie na zmniejszenia poziomu deficytów psychospołecznych i zminimalizowanie zjawiska wyuczonej bezradności. Projekt „Aktywny start” został zrealizowany a analiza jego uczestników po zakończeniu pokazuje szereg zmian, które mogą świadczyć o znaczącym postępie jego uczestników, które powinny im umożliwić poprawę aktualnej sytuacji życiowej w sferze społecznej i zawodowej.

14.5 „NIE EMIGRUJĘ – TU PRACUJĘ”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest partnerem projektu realizowanego przez Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych pn. „Nie emigruję- tu pracuję”, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego Całkowita wartość projektu: 2 410 860,55 zł. Kwota dofinansowania UE: 2 279 860 ,55 zł. Projekt realizowany w okresie od 1.05.2019 r. do 30.09.2021 r.

Celem głównym projektu jest wzmocnienie zdolności do zatrudnienia lub samozatrudnienia, a następnie utrzymania trwałej aktywności społecznej, zawodowej wśród 122 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, z terenu powiatu wałbrzyskiego, świdnickiego, miasta Wałbrzych. Cel odpowiada na problem niskiej zdolności osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym do samodzielnej i aktywnej integracji społeczno-zawodowej, a tym samym podejmowania zatrudnienia lub samozatrudnienia i skutecznego wychodzenia z wykluczenia społecznego.

Projekt zakłada następujące formy wsparcia: indywidualne ścieżki reintegracji, indywidualne wsparcie w rozwoju społeczno-zawodowym, warsztaty kompetencji społecznych, doradztwo specjalistyczne, Szkoła aktywnego mieszkańca obszaru rewitalizowanego, centrum wolontariatu, kursy i szkolenia zawodowe, staże, trening kompetencji społecznych „Aktywni Bezdomni”. Udział w projekcie daje możliwości: podniesienia kwalifikacji, umiejętności, kompetencji społecznych i zawodowych, zdobycia doświadczenia zawodowego i praktycznych umiejętności umożliwiających dostosowanie się do wymagań rynku i otoczenia, zmianę swojej trudnej sytuacji życiowej poprzez przygotowanie do trwałego zatrudnienia.

15 ZADANIA Z PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII, PRZECIWDZIAŁNIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY

Pracownicy Działu Profilaktyki przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej realizują poszczególne zadania z szeroko rozumianej profilaktyki. Wszelkiego rodzaju pomoc i poradnictwo realizowane jest na rzecz osób i rodzin, które mają trudności bez względu na posiadany dochód.

W ramach prowadzonego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego i terapeutycznego, na przestrzeni 6 lat objęto wsparciem ponad 4 500 mieszkańców Wałbrzycha i udzielono ponad 9800 porad.

Tabela 190. Liczba osób i udzielonych porad.

Lp.	Rok	Liczba osób	Liczba udzielonych porad
1.	2015	1289	1873
2.	2016	980	2049
3.	2017	583	1403
4.	2018	510	1192
5.	2019	642	1789
6.	2020	544	1554
Suma		4548	9860

Na przestrzeni trzech lat obraz problemów z podziałem na udzielone porady przedstawia się następująco:

Tabela 201. Obraz problemów z podziałem na udzielone porady.

Lp.	Problem	Liczba							
		osób		porad		osób		porad	
		2020		2019		2018			
1	Alkoholowy	104	338	168	525	120	297		
2	Narkotykowy	21	54	28	62	38	104		
3	Behawioralny	0	0	0	0	0	0		
4	Nikotynowy	0	0	0	0	0	0		
5	Współzależnienie	21	47	22	76	15	31		
6	Os. Doświadczająca przemocy	61	176	56	170	52	151		

Lp.	Problem	Liczba					
		2020		2019		2018	
		osób	porad	osób	porad	osób	porad
7	Os. Stosująca przemoc	33	54	31	76	15	34
8	Opiekuńczo - wychowawczy	118	345	81	207	61	130
9	Rodzinny/małżeński	48	146	73	198	73	201
10	Bezrobocie	2	4	0	0	0	0
11	Bezdomność	37	131	54	167	19	87
12	Niezaradność życiowa	12	76	13	89	10	37
13	Zaburzenia psychiczne	7	16	8	24	7	12
14	Niepełnosprawność, długotrwała choroba	21	66	20	54	22	69
15	Edukacyjny	0	0	0	0	0	0
16	Interwencja kryzysowa (w tym OIK)	38	72	43	103	29	39
	OGÓŁEM	544	1554	642	1789	510	1192

W ramach działań profilaktycznych dotychczas bardzo intensywnie prowadzona była edukacja w postaci warsztatów dla uczniów, szkolenia dla grona pedagogicznego, pogadanki w trakcie wywiadówek dla rodziców.

Zajęcia profilaktyczne prowadzone były w pierwszym kwartale 2020 roku. Z powodu pandemii prowadzenie zajęć w szkołach zostało wstrzymane do odwołania.

W grudniu 2020 roku, na prośbę pedagoga szkolnego Publicznej Szkoły Podstawowej nr 28 zorganizowane zostały spotkania z rodzicami online.

Na przestrzeni lat dane przedstawiają się następująco:

Tabela 212. Dane z warsztatów dla uczniów, grona pedagogicznego.

Lp.	Rok	Liczba odbiorców	Liczba szkół
1.	2015	2368	13
2.	2016	3496	15
3.	2017	4581	24

Lp.	Rok	Liczba odbiorców	Liczba szkół
4.	2018	4755	21
5.	2019	4529	22
6.	2020	1146	12

W roku 2020 odbyły się następujące zajęcia edukacyjne:

Tabela 223. Zajęcia edukacyjne w 2020r.

Lp.	Nazwa programu/kampanii	Liczba osób
1	Profilaktyka cyberprzemocy	300 uczniów
2	Profilaktyka przemocy domowej, rówieśniczej, zachowania konfliktowe	197 uczniów
3	Program edukacyjny „Zaburzenia odżywiania – anoreksja i bulimia”	97 uczniów
4	Profilaktyka uzależnień	207 uczniów
5	Warsztaty antynikotynowe „Nie palę – wybieram zdrowie”	200 uczniów
6	Warsztaty „Poznaj swoją moc”	38 uczniów
7	Nadpobudliwość dzieci i młodzieży	18 uczniów
8	Spotkania edukacyjne z rodzicami – wywiadówki profilaktyczne (przemoc, cyberprzemocy, uzależnienia)	89 rodziców

15.1 PROGRAM „AKADEMIA ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZNEJ”

Dział Profilaktyki przygotował ofertę kierowaną głównie do rodziców, uczniów oraz mieszkańców Wałbrzycha. Nowym, autorskim programem była „Akademia Świadomości Społecznej”, której wykłady edukacyjne w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy miały się odbywać w każdą ostatnią środę miesiąca w Sali kolumnowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu, o godz. 16:00. Spotkania dedykowane były wszystkim mieszkańcom Wałbrzycha, ale z uwagi na lock down spotkania zostały wstrzymane. Wobec powyższego informacje, które miały być przekazywane na wykładach zostaną wydane w formie biuletynu informacyjnego i przekazane do szeroko rozumianej dystrybucji.

29 stycznia 2020 roku odbyła się konferencja poświęcona diagnozie problemów społecznych, obejmująca takie zagadnienia jak przemoc i uzależnienia od substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, dopalacze), nikotyny oraz hazardu. W konferencji wzięli udział przedstawiciele oświaty, sądownictwa, policji, urzędu i pomocy społecznej. Celem spotkania było przedstawienie raportu z badań, jakie zostały przeprowadzone wśród uczniów, ich rodziców oraz pełnoletnich mieszkańców Wałbrzycha w okresie od lipca do listopada 2019 roku. Badania były anonimowe i dotyczyły m.in. używania substancji psychoaktywnych, nikotyny oraz

doświadczeń związanych z przemocą. Przygotowana autorska kampania „Akademia Świadomości społecznej” była odpowiedzią na ww. diagnozę

15.2 KAMPANIA „BEZPIECZNA KWARANTANNA”

Sytuacja pandemii wymusiła na wszystkich odnalezienie się w nowych realiach, tym sama spowodowała zmianę realizacji zaplanowanych zadań wpisanych w gminne programy. Rzeczywistość, w jakiej się znaleźliśmy, zmotywowała nas do stworzenia nowej, autorskiej kampanii, która miała być wsparciem dla wszystkich osób będących w kryzysie wywołanym koronawirusem.

Dział Profilaktyki MOPS w Wałbrzychu uruchomił autorską kampanię lokalną „Bezpieczna Kwarantanna”, której celem było świadczenie pomocy osobom/rodzinom przeżywającym kryzysy wywołane sytuacją pandemii. Działania podejmowane w ramach kampanii dotyczyły tworzenia warunków dbania o bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne. Dotyczyło to zarówno rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty ale również takich, w których dochodzi do „cichych aktów przemocy”, do rodzin szeroko pojętych, które funkcjonują prawidłowo ale nie radzą sobie z sytuacją pandemii.

Na stronie MOPS i w lokalnej prasie znaleźć można było informacje:

- Gdzie szukać pomocy?
- Z jakiego wsparcia skorzystać doznając przemocy?
- Jak radzić sobie ze stresem ?
- Jak radzić sobie w sytuacjach trudnych i agresją?
- Udzielanego wsparcia w zakresie problematyki uzależnień
- Innych czynności, które sprawiają, że pozostawanie w narodowej kwarantannie będzie bezpieczne i łatwe do przejścia.

Przygotowane zostały artykuły związane z radzeniem sobie w sytuacjach trudnych, stresowych, które cyklicznie ukazywały się w lokalnej prasie w ramach „Bezpiecznej Kwarantanny” oraz w czterech zakładkach: zdrowie psychiczne, przeciwdziałanie przemocy, rodzina w czasie pandemii i przeciwdziałanie uzależnieniom, zamieszczonych na stronie internetowej Ośrodka. MOPS pisał o:

- wsparciu dla osób w kryzysie psychicznym,
- przedstawiliśmy lokalną ofertę wsparcia,
- zarządzaniu czasem, organizacji dnia w okresie pandemii,
- szukaliśmy odpowiedzi na pytanie - Czy to czego doświadczam to przemoc?
- apelowaliśmy o niespożywanie alkoholu w czasie pandemii – podpowiadaliśmy po czym poznać problem,
- przykładowych technikach relaksacyjnych,
- jak wytłumaczyć dziecku dlaczego nie można wychodzić z domu w okresie pandemii
- propozycjach zabaw z dziećmi w czasie kwarantanny,
- radzeniu sobie ze stresem,
- dzieciach i młodzieży w czasie pandemii,
- pozytywnych komunikatach rodzic- dziecko

- lęku i sposobach jego minimalizowania,
- budowaniu nadziei w sytuacji pandemii.

Dodatkowo zostały zaprojektowane, drukowane i rozpowszechniane, również w wersji elektronicznej, ulotki dotyczące wsparcia psychologicznego dla wszystkich mieszkańców Wałbrzycha i przedstawicieli instytucji miejskich oraz ulotki zachęcającej seniorów do pozostawania w domu. Na citylightach miejskich zostały umieszczone plakaty z przesłaniem pozytywnych myśli, czyli jak dbać o zdrowie psychiczne swoje i swoich bliskich.

Z uwagi na lock down w 2020 r. pracownicy działu wspierali mieszkańców Wałbrzycha także poprzez rozmowy telefoniczne.

Tabela 234. Problemy z jakimi stykali się mieszkańcy Wałbrzycha w okresie pandemii

Problem	Liczba osób	Liczba porad
Osoby objęte kwarantanną	13	36
W związku z zagrożeniem epidemiologicznym	49	55
Inne (uzależnienia, pr op – wychowawczy, rodzinny/małżeński, interwencja kryzysowa)	145	426
Osoby zarażone wirusem	7	57
ZI, grupy robocze	117	164
MKRPA	22	58
Ogółem	353	796

15.3 DZIAŁALNOŚĆ MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Na przestrzeni sześciu lat działalność Miejskiej Komisji przedstawia się następująco:

Tabela 24. Działalność Miejskiej Komisji na przestrzeni pięciu lat

Lp.	Działalność MKRPA	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1	Liczba wniosków	213	261	238	223	233	154
2	Liczba skierowanych osób (liczba wystanych wezwań)	414	513	440	439	607	462
	Liczba osób, które się zgłosiły	127		116	143	163	130
3	Liczba osób skierowanych do terapeuty w DP	19	4	24	24	63	67
4	Liczba osób skierowanych do PZPiTU Anima	76	70	75	38	68	34
5	Liczba osób skierowanych do ZOL w Czarnym Borze	8	5	2	4	8	5

Lp.	Działalność MKRPA	2015	2016	2017	2018	2019	2020
6	Liczba osób skierowanych na badania lekarskie	252	156	156	157	157	157
7	Liczba wniosków skierowanych do Sądu	148	149	154	75	125	127
8	Liczba umorzonych postępowań	1	57	26	110	24	170
9	Liczba osób, która zgłosiła się o pomoc i wsparcie z otoczenia osób uzależnionych	200	254	134	198	81	84
10	Liczba posiedzeń Komisji	25	24	25	24	24	21

W 2020 roku do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 107 wniosków w sprawie wydania zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie Wałbrzych, z czego 32 wnioski dotyczyło punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczaniem do spożycia w miejscu sprzedaży, natomiast 75 wniosków dotyczyło punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczaniem do spożycia poza miejscem sprzedaży. Wszystkie wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie.

Tabela 25. Działalność Miejskiej Komisji na przestrzeni 5 lat, dotycząca sprzedaży alkoholu oraz przeprowadzonych kontroli.

Lp.	Działalność MKRPA	2016	2017	2018	2019	2020
1	Liczba wniosków ogółem dot. wydania zezwolenia na sprzedaż alkoholu w Gminie Wałbrzych	172	120	148	176	107
2	Liczba wniosków dotyczących punktów sprzedaży napojów alkoholowych z przeznaczeniem do spożycia w miejscu sprzedawcy	35	27	9	15	32
3	Liczba wniosków dotyczących punktów sprzedaży napojów alkoholowych z przeznaczeniem do spożycia poza miejscem sprzedaży	137	93	39	36	75
4	Liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	48	46	48	51	37

15.4 ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

W roku 2020 do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 315 Niebieskich Kart. Mając na uwadze, że nie wszystkie NK zamykane są w okresie sprawozdawczym łącznie prowadzono 483 NK. łącznie wsparciem grup roboczych objętych zostało 477 osób, z czego 81 osób to pokrzywdzeni małoletni, 339 osób to pokrzywdzone kobiety, 57 osób to pokrzywdzeni mężczyźni.

Powołano 477 grup roboczych, w ramach ich pracy odbyło się 850 spotkań. W grupach roboczych wzięli udział: pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu, funkcjonariusze dzielnicowi Komendy Miejskiej Policji w Wałbrzychu, specjaliści zatrudnieni w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej

w Dziale Profilaktyki - pedagodzy, psychologzy, terapeuci uzależnień, ponadto pedagodzy szkolni i inni członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego.

Tabela 26. Zestawienie pracy Zespołu Interdyscyplinarnego na przestrzeni kilku lat.

Lp.	Działalność ZI	2016	2017	2018	2019	2020
1	Liczba Niebieskich Kart	263	305	464	342	315
2	Liczba spotkań grup roboczych	1204	1469	1591	1228	850
3	Liczba zamkniętych spraw	209	294	348	329	193
4	Liczba spraw w toku postępowania	174	182	116	143	122
5	Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego	5	6	4	4	3

16 DZIAŁALNOŚĆ SPECJALISTYCZNEGO OŚRODKA WSPARCIA

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wałbrzychu obejmuje swoją pomocą ofiary przemocy z terenu województwa dolnośląskiego. Osoby doświadczające przemocy, oprócz schronienia, mogą otrzymać pomoc w formie poradnictwa prawnego, psychologicznego, pedagogicznego i terapeutycznego, otrzymać wsparcie grupowe osób w podobnej sytuacji życiowej.

W roku 2020 na terenie SOW przebywał łącznie 76 osób.

Tabela 27. Struktura obłożenia SOW.

	Wałbrzych 2018r.	Spoza terenu Wałbrzycha 2018r.	łącznie 2018r.	Wałbrzych 2019r.	Spoza terenu Wałbrzycha 2019r.	łącznie 2019r.	Wałbrzych 2020r.	Spoza terenu Wałbrzycha 2020r.	łącznie 2020r.
Kobiety	20	21	41	25	26	51	13	20	33
Mężczyźni	1	0	1	2	0	2	1	0	1
Dzieci	30	16	46	33	40	73	17	25	42
Liczba osób	51	37	88	61	65	126	31	45	76

Zarówno osoby dorosłe jak i dzieci zostały objęte wsparciem specjalistów. łącznie w roku 2020 przeprowadzono ogólnie 1978 oddziaływań wspierających dla mieszkańców SOW oraz mieszkańców Wałbrzycha.

Tabela 28. Wykaz prowadzonych oddziaływań wspierających dla mieszkańców SOW w latach 2018-2020.

Nazwa oddziaływań	2018 r.	2019 r.	2020 r.
oddziaływania psychologiczne	313	386	233

Nazwa oddziaływań	2018 r.	2019 r.	2020 r.
oddziaływania pedagogiczne i socjalne	776	984	685
oddziaływania terapeutyczne	412	357	561
oddziaływania socjoterapeutyczne	34	72	20
oddziaływania prawne	128	274	303
oddziaływania medyczne	88	126	20
Razem	1751	2199	1822

Tabela 29. Oddziaływania zewnętrzne w latach 2018-2010.

Nazwa oddziaływań	2018 r.	2019 r.	2020 r.
oddziaływania psychologiczne	53	31	44
oddziaływania pedagogiczne i socjalne	5	6	9
oddziaływania terapeutyczne	5	2	17
oddziaływania socjoterapeutyczne	0	0	0
oddziaływania prawne	24	35	59
oddziaływania medyczne	0	0	30
Razem	87	74	159

17 WSPIERANIE RODZINY PRZEŻYWAJĄCEJ TRUDNOŚCI W WYPEŁNIANIU FUNKCJI OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH.

Działania podejmowane wobec rodziny będącej w kryzysie i kompleksowego wsparcia kobiet w ciąży i rodzin skierowane są do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, dotkniętych przemocą, problemem uzależnień, jak również dla kobiet w ciąży, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, kobiet w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz wsparcia rodzin dzieci, u których zdiagnozowano „ciężkie” i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę.

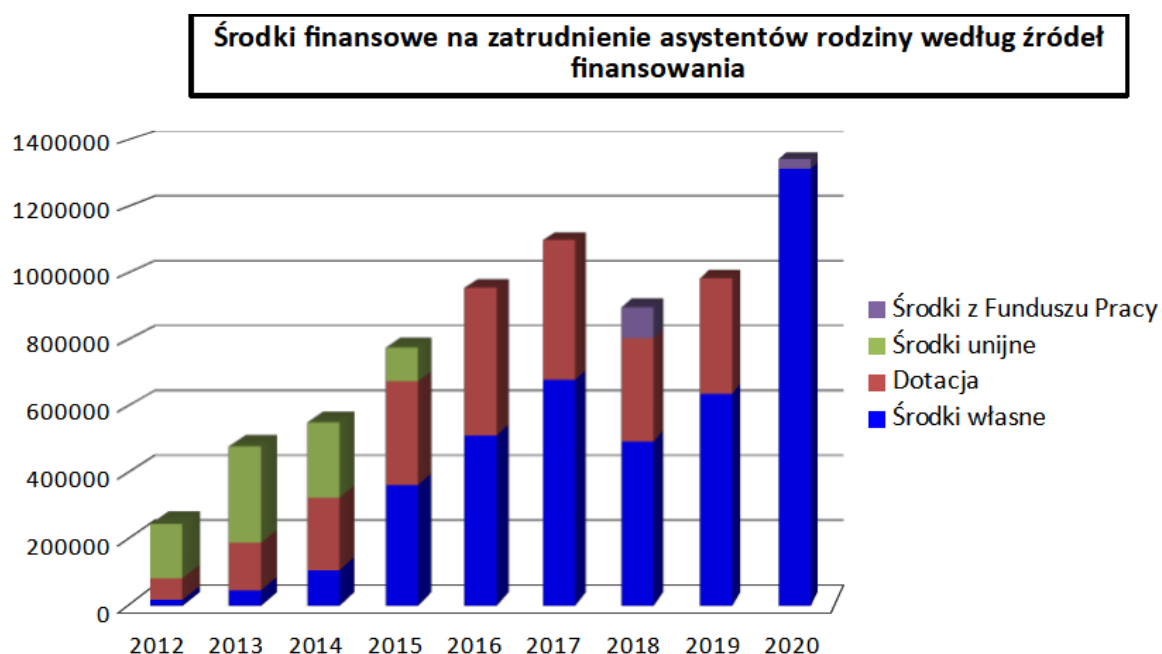
W 2020 roku na 1134 rodziny objęte wsparciem MOPS, z problemami opiekuńczo-wychowawczymi borykało się 380 rodzin. Zakres realizowanych w ramach usług zadań ma kompleksowy charakter i odpowiada na potrzeby rodzin. Zadanie to realizują asystenci rodziny, których misją jest towarzyszenie rodzinom w poszukiwaniu rozwiązań i poprawy funkcjonowania rodziny..

Tabela 30. Liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba asystentów rodziny w gminie	15	19	31	38	21	21	21
Liczba rodzin, które korzystały z usług asystentów rodziny	373	360	332	336	298	282	276

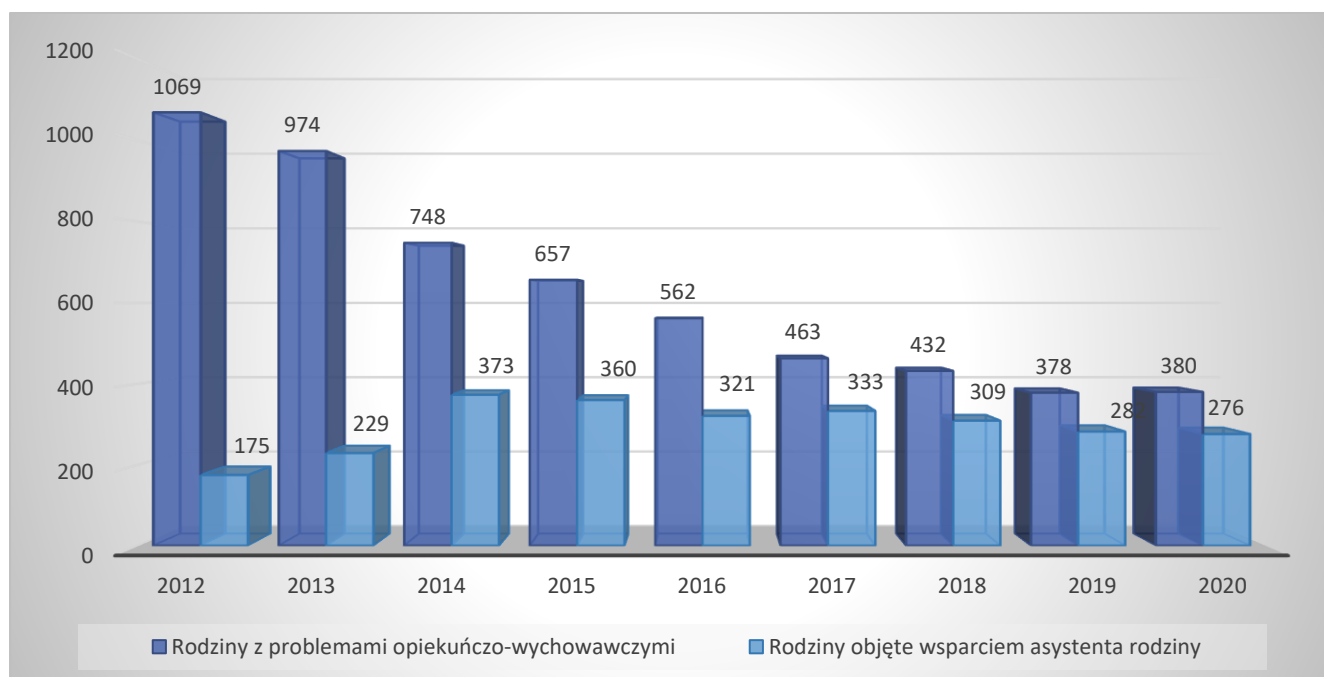
Od trzech lat liczba asystentów rodziny utrzymuje się na stałym poziomie. Zatrudnienie ich obecnie finansowane jest ze środków dotacji z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej i środków własnych Gminy.

Wykres 9. Środki finansowe na zatrudnienie asystentów rodziny według źródeł finansowania.

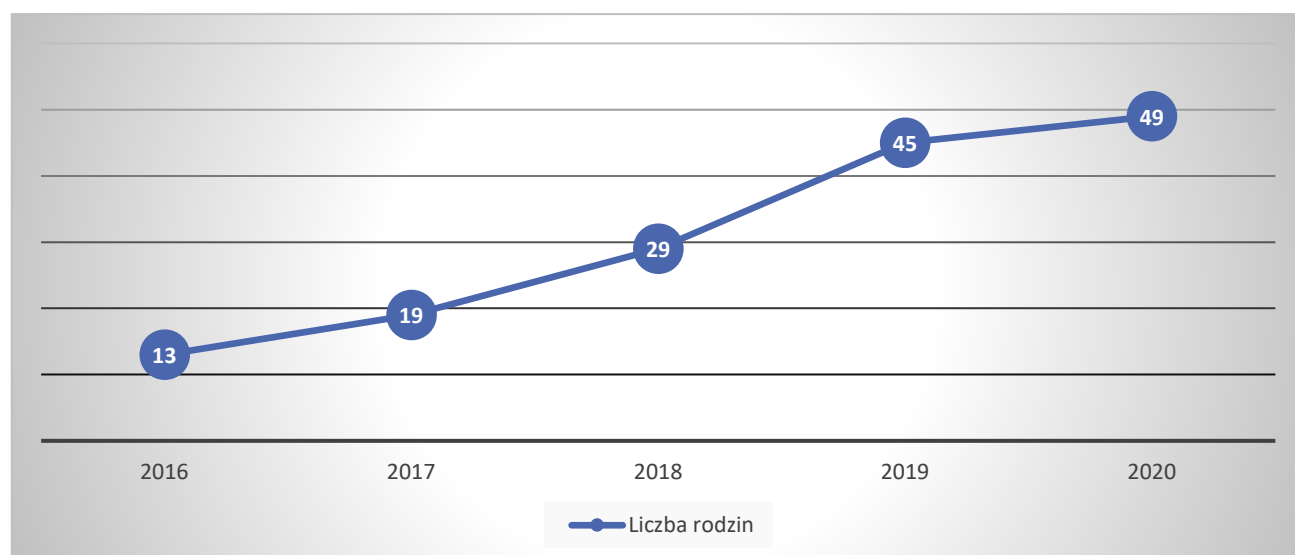
W 2020 r. asystenci rodzin spośród 380 rodzin ze zdiagnozowanymi problemami opiekuńczo-wychowawczymi, objęli wsparciem 276 rodzin, co stanowi 73% rodzin korzystających ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Wykres 4. Liczba rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi w stosunku do liczby rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.

Współpraca z asystentem następuje po wyrażeniu zgody przez rodzinę, a praca asystenta ustaje wraz z osiągnięciem przez rodzinę zdolności do prawidłowego funkcjonowania lub nie wyrażania przez rodzinę zgody na współpracę. Również Sąd może zobowiązać rodziców biologicznych, jak i samego małoletniego do określonego postępowania, w szczególności do pracy z asystentem rodziny, bądź realizowania innych form pracy z rodziną.

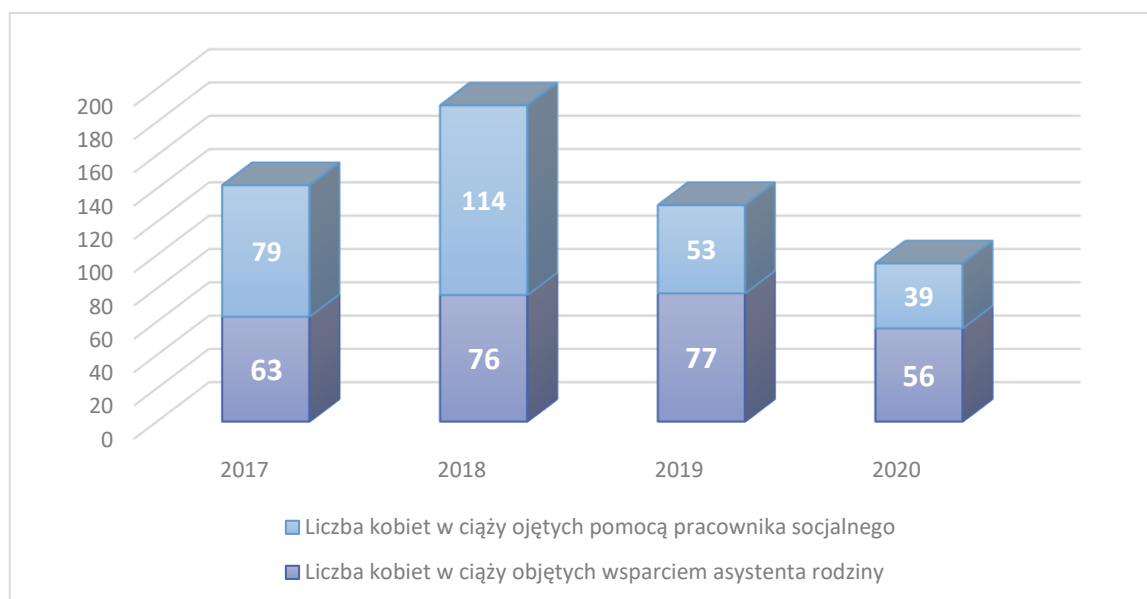
Wykres 5. Liczba rodzin zobowiązanych do współpracy z asystentem przez Sąd.

Wsparciem zgodnie z ustawą za życiem objęto 95 kobiet w ciąży, z czego bezpośrednio z asystentem rodziny współpracowało 56 a 39 było objętych wsparciem pracownika socjalnego.

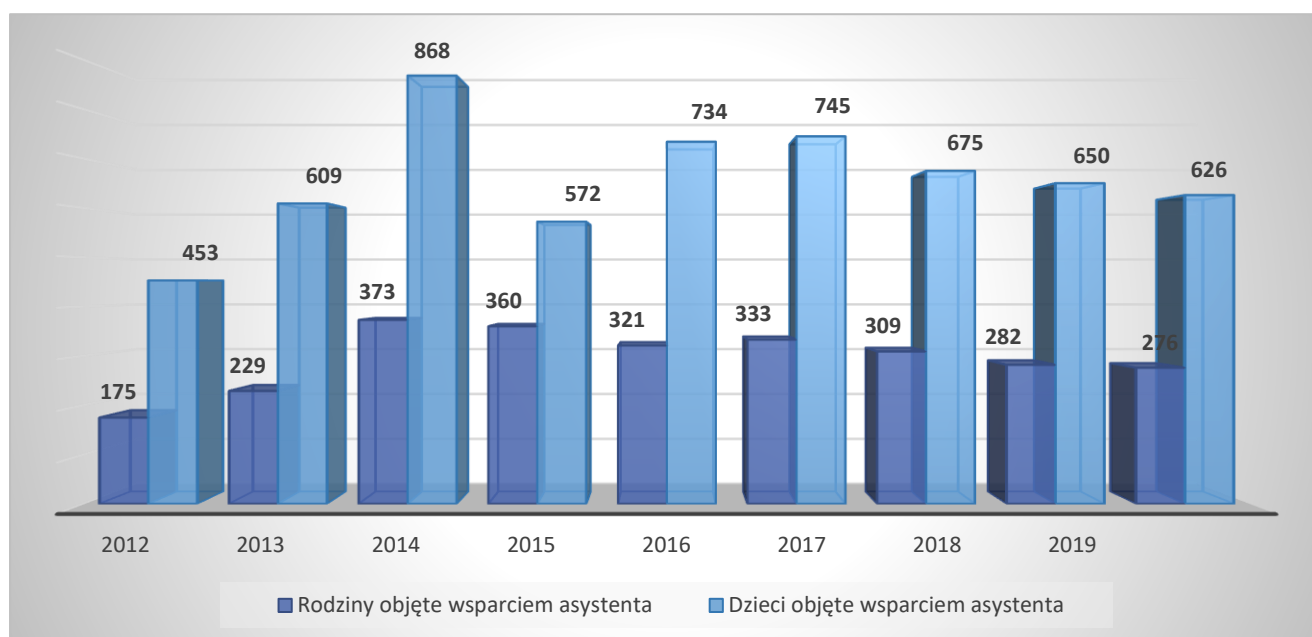
Od czerwca do września 2020 roku asystenci rodzin motywowali kobiety w ciąży do uczestniczenia w zajęciach w „Szkole Rodzenia” przy Szpitalu Ginekologiczno-Położniczym. Ponadto przeprowadzane były przez asystentów rodzin pogadanki dla kobiet w ciąży w Centrum Aktywności Lokalnej oraz w Centrum Wsparcia Społecznego. Asystenci rodzin zorganizowali II edycję warsztatów dla kobiet w ciąży i matek z dziećmi pt. „Świadome macierzyństwo”. W warsztatach wzięło udział 21 osoby. Celem warsztatów było podniesienie świadomości matek w „roli rodzica” oraz przygotowanie się do prawidłowego sprawowania opieki nad noworodkiem.

Wykres 6. Liczba kobiet w ciąży

W 2020 roku wsparciem asystenta objęto 276 rodzin oraz 626 dzieci przebywających w tych rodzinach.

Wykres 7. Rodziny i dzieci objęte wsparciem asystenta rodziny.

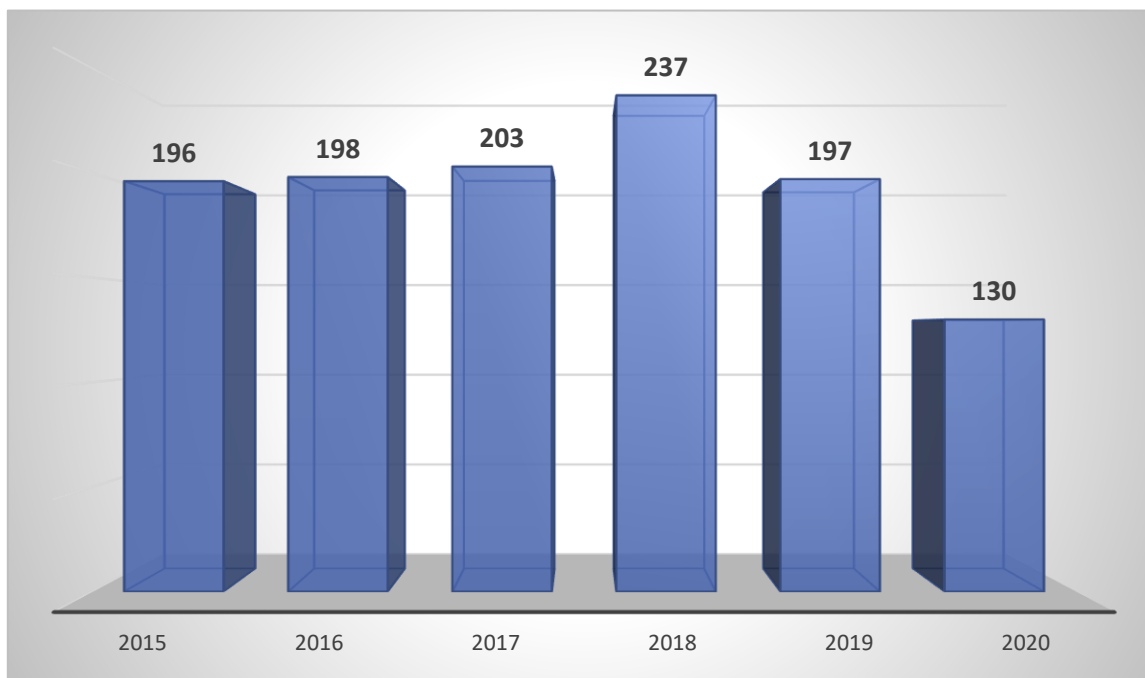

17.1 PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO

W celu pomocy rodzinie dzieci mogą korzystać z miejsc w placówkach wsparcia dziennego prowadzonych przez Gminę.

W 2020 r. w zajęciach organizowanych przez Zespół Placówek Wsparcia Dziennego prowadzonych przez MOPS, uczestniczyło 130 dzieci.

Wykres 8. Liczba dzieci objętych wsparciem w placówkach wsparcia dziennego.

Z zachowaniem wszelkich procedur dotyczących utrzymania bezpieczeństwa sanitarnego w ramach zadań w roku 2020 Zespół Placówek Wsparcia Dziennego zorganizował szereg zajęć rozwijających zainteresowania dzieci i młodzieży, tj.: plastyczne, techniczne, muzyczne, sportowe, czytelnicze, integracyjne, a także profilaktyczne; odbyło się kilka wycieczek pieszych oraz spotkań okolicznościowych. W czasie funkcjonowania placówek zapewnialiśmy systematyczne dożywianie w postaci kanapek i owoców. Zorganizowano dla podopiecznych wypoczynek zimowy i letni.

W okresie wakacyjnym, uruchomione zostały dodatkowe placówki w formie pracy podwórkowej w trzech dzielnicach miasta: Nowe Miasto, Sobięcin i Stary Zdrój, które działały dwa dni w tygodniu. Obsługiwane były również przez naszych wychowawców, w związku z czym placówki stacjonarne funkcjonowały w tym okresie trzy razy w tygodniu. Utworzone tam grupy dzieci również czynnie brały udział w naszych wspólnych działaniach. Większość działań prowadzona była na świeżym powietrzu. Przez całe dwa miesiące wszyscy podopieczni, w ramach pieszych wycieczek, korzystali z uroków okolicznej przyrody oraz dostępnej oferty wałbrzyskich instytucji kultury, rekreacji i sportu. Ponadto zorganizowano dla nich kilka turniejów sportowych a także konkursów plastycznych.

W okresie od 16 marca do 15 czerwca oraz od 26 października do końca grudnia 2020 r. w związku z pandemią COVID – 19 Placówki Wsparcia Dziennego zostały zamknięte, ich działalność przeniosła się do sieci. Nasze działania opierały się na pracy wychowawców, którzy wykorzystując kontakt telefoniczny, on-line, wideorozmowy lub za pomocą portali społecznościowych łącząc się z podopiecznymi pomagali w nauce i rozwiązywaniu zadań domowych. W tym celu wydrukowano specjalne ulotki z ofertą pomocy w nauce zdalnej, które rozpropagowano zarówno we wszystkich szkołach jak i wśród mieszkańców całego miasta. Na facebooku, umieszczane były fotorelacje z naszych działań, dzieliłiśmy się również wiadomościami edukacyjnymi, udostępnialiśmy pomysły jak aktywnie i kreatywnie spędzać czas wolny, zachęcaliśmy do aktywności fizycznej i zdrowego trybu życia, prowadziliśmy akcję zbiórki sprzętu komputerowego dla podopiecznych, którzy nie mogli uczestniczyć w zajęciach zdalnych z powodu braku komputera – pozyskaliśmy 7 komputerów, które zostały przekazane dzieciom, zorganizowaliśmy rozdanie świątecznych paczek podopiecznym naszych placówek.

Tabela 31. Miesięczna liczba udzielonej pomocy dydaktycznej w nauce zdalnej oraz wsparcia w sytuacjach problemowych podczas pandemii w 2020 r.

Miesiąc	Liczba udzielonego wsparcia		Razem
	Rodzice	Dzieci	
Kwiecień	125	288	413
Maj	91	334	425
Czerwiec (do 12.06.2020r)	35	103	138
Październik (od 26.10.2020r)	24	30	54
Listopad	191	250	441
Grudzień	126	184	310
Razem	592	1 189	1 781

Tabela 33. Placówki wsparcia dziennego prowadzone przez Gminę Wałbrzych.

Lp.	Adres placówki	Nazwa placówki	Liczba miejsc
1	ul. Mickiewicza 26 58-300 Wałbrzych	Placówka Wsparcia Dziennego Śródmieście	15
2	ul. Grota Roweckiego 3a 58-309 Wałbrzych	Placówka Wsparcia Dziennego Piaskowa Góra	15

Lp.	Adres placówki	Nazwa placówki	Liczba miejsc
3	ul. Grodzka 71 58-316 Wałbrzych	Placówka Wsparcia Dziennego Podzamcze	15
4	ul. Niepodległości 64 58-303 Wałbrzych	Placówka Wsparcia Dziennego Podgórze	15
5	ul. Osiedleńców 58-301 Wałbrzych	Placówka Wsparcia Dziennego Nowe Miasto w formie pracy podwórkowej	15
6.	ul. 1go Maja 58 – 305 Wałbrzych	Placówka wsparcia dziennego Sobięcin w formie pracy podwórkowej	15
7.	ul. Przywodna 58 – 302 Wałbrzych	Placówka wsparcia dziennego Stary Zdrój w formie pracy podwórkowej	15

Tabela 324. Placówki wsparcia dziennego prowadzone przez organizacje pozarządowe na zlecenie Gminy Wałbrzych.

Lp.	Nazwa placówki	Adres	Podmiot prowadzący	Liczba miejsc
1	Placówka wsparcia pn. Świetlica środowiskowa- forma opiekuńcza z elementami socjoterapii oraz profilaktyki uzależnień	ul. B. Chrobrego 45 58-300 Wałbrzych	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Wałbrzychu ul. B. Chrobrego 45	25
2	Placówka Wsparcia Dziennego w formie opiekuńczo-specjalistycznej	ul. Dunikowskiego 39 58-309 Wałbrzych	Stowarzyszenie „Kalejdoskop” ul. Sosnowa 25	15
3	Placówka Wsparcia Dziennego „Romano Drom” forma połączona opiekuńczo-wychowawcza i specjalistyczna	ul. Królewiecka 9 58-300 Wałbrzych	Fundacja Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Salvator” ul. Królewiecka 9	40

Tabela 335. Placówki prowadzące zajęcia opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci prowadzone przez organizacje pozarządowe na zlecenie Gminy Wałbrzych

Lp.	Adres placówki	Nazwa placówki	Liczba miejsc
1.	Pl. M. Darowskiej 1B 58-305 Wałbrzych	Świetlica Kuźnia Talentów –prowadzona przez Fundację Edukacyjną im. S. Wandy Garczyńskiej	30
2.	Glinnik Nowy ul. Glinicka 3 58-303 Wałbrzych	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy	15
3.	Rusinowa ul. Osiedle Górnicze 58-308 Wałbrzych	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy	15

5.	Biały Kamień ul. Gen. Andersa 58-304 Wałbrzych	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy	15
6.	Sobięcin ul. 1-go Maja 112 58-305 Wałbrzych	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci oddział Powiatowy	15

18 PIECZA ZASTĘPCZA – ZAPEWNIENIE OPIEKI I WYCHOWANIA DZIECIOM POZBAWIONYM RODZICÓW

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest organizatorem pieczy zastępczej na terenie Wałbrzycha. System pieczy zastępczej ma na celu zapewnienie czasowej opieki oraz wychowania dzieciom, w przypadkach niemożności sprawowania jej przez rodziców.

W skład systemu wchodzi piecza rodzinna (rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka) oraz piecza instytucjonalna (placówki opiekuńczo – wychowawcze). Prowadzi się również pracę z rodziną naturalną dziecka, poprzez intensywne działania mające na celu powrót dziecka do rodziny pochodzenia.

18.1 ROZWÓJ RODZINNYCH FORM PIECZY ZASTĘPCZEJ

Rodziny zastępcze w 2020 roku były podstawową formą pomocy dzieciom, które z powodu kryzysu w rodzinie na mocy postanowienia sądu musiały przebywać poza rodziną biologiczną. Na dzień 31 grudnia 2020 roku w Wałbrzychu funkcjonowały 292 rodziny zastępcze, które objęte są wsparciem 8 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz 4 pracowników socjalnych. Wśród rodzin zastępczych 155 to osoby samotne, pozostałe 137 to małżeństwa. Ze zgromadzonych danych wynika, że rodzicielstwo zastępcze w Wałbrzychu opiera się przede wszystkim na rodzinach spokrewnionych. Największą liczbę osób pełniących funkcję rodzin zastępczych stanowią osoby pomiędzy 61 a 70 rokiem życia – głównie w spokrewnionych rodzinach zastępczych (72 rodziny).

Szczegółowe dane dotyczące liczby rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci w latach 2017-2020 zawierają poniższe tabele.

Tabela 346. Liczba rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci w latach 2017-2020 na terenie miasta Wałbrzycha.

Rodziny zastępcze na terenie Wałbrzycha	2017		2018		2019		2020	
	Rodziny	Dzieci	Rodziny	Dzieci	Rodziny	Dzieci	Rodziny	Dzieci
Zawodowe	11	38	7	36	6	25	5	15
Niezawodowe	64	83	72	102	77	121	82	122
Spokrewnione	193	234	201	249	197	251	192	246
Rodzinne domy dziecka	8	52	8	55	12	77	13	86
Razem	276	407	288	442	292	474	292	469

Tabela 357. Liczba rodzin zastępczych i umieszczonych w nich wałbrzyskich dzieci w latach 2017-2020 poza Wałbrzychem.

Rodziny zastępcze na terenie Wałbrzycha	2017		2018		2019		2020	
	Rodziny	Dzieci	Rodziny	Dzieci	Rodziny	Dzieci	Rodziny	Dzieci
Zawodowe	6	10	5	8	5	8	6	11
Niezawodowe	38	46	30	36	30	36	33	39
Spokrewnione	17	22	25	31	26	35	28	37
Rodzinne domy dziecka	4	8	3	6	4	4	2	2
Razem	65	86	63	81	65	83	69	89

PROJEKTY NA RZECZ WSPARCIA I ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ

1. Realizacja projektu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19”

W ramach wsparcia unijnego dzieci przebywające w pieczy zastępczej skorzystały ze wsparcia w formie sprzętu komputerowego, maseczek, rękawiczek, środków dezynfekujących oraz doposażenia miejsc do kwarantanny. Wsparciem objęto 1095 osób, oraz przekazano:

- maseczki - 10 950 szt,
- rękawiczki - 54 750 szt,
- środki dezynfekujące (litr) – 1 095 l,
- doposażono 4 miejsca do kwarantanny/izolacji w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- sprzęt komputerowy wraz z oprogramowaniem - 98 szt.

Kwota wydatkowana w ramach projektu dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej na terenie Wałbrzycha to - 313 689,99 zł.

2. Projekt „Dołącz do nas – Zostań rodziną zastępczą”

Wprowadzenie stanu epidemii oraz wdrażanie coraz większych obostrzeń w zakresie życia społecznego, uniemożliwiło w pełni realizację działań mających na celu promocję rodzicielstwa zastępczego. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu rozpoczął w czerwcu 2020 r. akcję promującą rodzicielstwo zastępcze. Mając na względzie złożoność grupy docelowej, do której chcieliśmy dotrzeć z przekazem kampanii, wskazane było zastosowanie różnorodnych kanałów i narzędzi komunikacyjnych. Zostały one zoptymalizowane do potrzeb odbiorcy, a także do ogłoszonego stanu epidemii

w kraju. Powstało nowe logo, hasło reklamowe - „Dołącz do nas – Zostań rodziną zastępczą”. Z okazji „Dnia Rodzicielstwa Zastępczego” zorganizowano happening. Billboard nawołujący do zostania rodziną zastępczą przejechał ulicami naszego miasta. Dzięki wsparciu finansowemu Fundacji EY udało się dotrzeć do szerokiej rzeszy odbiorców i propagowanie szczytnej idei. Pracownicy Działu Pieczy Zastępczej wraz

z Wałbrzyskim Stowarzyszeniem Rodzicielstwa Zastępczego Tu i Teraz zapraszali wszystkich zainteresowanych pełnieniem funkcji rodzica zastępczego. W trakcie akcji promocyjnych można było dopytać o wszelkie zagadnienia związane z pieczą zastępczą. W 7 dzielnicach naszego miasta (Piaskowa Góra, Szczawienko, Lubiechów, Biały Kamień, Konradów, Podgórze i Śródmieście) odbyła się dystrybucja ulotek mająca na celu pozyskanie nowych rodzin zastępczych. Podpisano listy intencyjne, dotyczące współpracy na rzecz rozwoju pieczy zastępczej. Wsparcie w promocji uzyskano również od Radia Zet, dzięki któremu informacje dotyczące pieczy zastępczej dotarły do jeszcze większej liczny odbiorców w całym kraju. Kampania na rzecz rodzicielstwa zastępczego miała miejsce także w TV Polsat, Radiu RMF Max, Radiu Plus. Lokalna akcja promująca rodzicielstwo zastępcze przerodziła się w akcję krajową. Ponadto udało się nawiązać porozumienie w zakresie przyszłej współpracy z wieloma instytucjami i organizacjami pozarządowymi, klubem seniora, uniwersytetami trzeciego wieku, młodzieżą szkolną i studentami. Kampania na rzecz rodzicielstwa zastępczego prowadzona była także w postaci reklamy ulicznej - Citylighty, billboardów, reklamy w autobusach, oraz Facebooku, stronach internetowych.

Największym sukcesem kampanii pozostaje jednak pozyskanie i przeszkolenie 15 nowych rodzin zastępczych. Posiadając tak duże zaplecze w postaci sprzętu i materiałów do promocji oraz doświadczenia wyniesionego z realizacji projektu mamy nadzieję, że po zniesieniu obostrzeń w funkcjonowaniu w przestrzeni społecznej działalność na rzecz pieczy zastępczej zaowocuje nie tylko realizacją celów szczegółowych, ale także ogólnym wzrostem jakości opieki zastępczej.

18.2 INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA

W przypadku gdy nie ma możliwości umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, dziecko pozbawione opieki dziecko może być umieszczone w placówce opiekuńczo – wychowawczej.

Na koniec 2020 roku w placówkach na terenie Wałbrzycha przebywało 121 dzieci, natomiast 18 dzieci z Wałbrzycha przebywało na terenie powiatu.

Tabela 368. Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie miasta Wałbrzycha w latach 2017 – 2020.

Nazwa placówki	Stan na 31.12.2017 r.	Stan na 31.12.2018 r.	Stan na 31.12.2019 r.	Stan na 31.12.2020 r.
Razem w placówkach wałbrzyskich	147	150	125	121
Razem w obcych placówkach	26	27	17	18
Razem wszystkich dzieci	169	173	142	139

Sukcesywnie realizowany jest harmonogram działań zmierzających do dostosowania placówek opiekuńczo wychowawczych do obowiązujących standardów. Na terenie miasta funkcjonuje 10 placówek:

- 6 placówek opiekuńczo - wychowawczych typu socjalizacyjnego, tj. placówki gminne: Dom Jedyńka, Dom Dwójka oraz placówki prowadzone przez Fundację SALVATOR: Dom dla Dzieci nr 1, Dom dla Dzieci nr 2, Dom dla Dzieci nr 3, Dom dla Dzieci nr 4,
- 4 gminne placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjno - interwencyjnego, tj. Dom Trójka, Dom Czwórka, Dom Piątka oraz Dom Szóstka

Fundacja Happy Kids z Łodzi, która na terenie miasta prowadziła 2 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego zrezygnowała ze współpracy z dniem 31.12.2020 r. Dzieci jednej z placówek zostały przekierowane do innych form pieczy zastępczej na terenie miasta, natomiast pozostałe dzieci wyjechały z prowadzącymi drugą placówką do Łodzi. Zgodnie

z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zawarte zostało porozumienie dotyczące ponoszenia odpłatności przez Miasto Wałbrzych.

Tabela 379. Wykaz placówek opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie miasta oraz liczba umieszczonych w nich dzieci.

Nazwa placówki	Stan na 31.12.2018 r.	Stan na 31.12.2019 r.	Stan na 31.12.2020 r.
Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Wałbrzychu			
Dom Jedyńka	14	14	14
Dom Dwójka	14	12	14
Dom Trójka	12	11	7
Dom Czwórka	14	12	12
Dom Piątka	14	5	10
Dom Szóstka	12	5	11
Placówki opiekuńczo – wychowawcze prowadzone przez Fundację Pomocy Dzieci i Młodzieży „Salvatore”			
Dom dla Dzieci nr 1	14	13	13
Dom dla Dzieci nr 2	14	14	13
Dom dla Dzieci nr 3	14	14	13
Dom dla Dzieci nr 4	14	13	14
Razem w placówkach wałbrzyskich	136	113	121

Dom dziecko „Carina” w Nowym Siodle	14	7	4
Dom Dziecka w Jedlinie Zdroju	6	3	1
Pozostałe placówki	8	7	13
Razem poza Wałbrzychem	28	17	18
Razem	164	130	139

18.3 POPRAWA SYTUACJI I FUNKCJONOWANIA W ŻYCIU SPOŁECZNYM WYCHOWANKÓW OPUSZCZAJĄCYCH PIECZĘ ZASTĘPCZĄ

Usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej, pomimo ukończenia 18 roku życia, nadal wymagają wsparcia, aby móc samodzielnie funkcjonować w społeczeństwie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu w ramach realizacji tego celu objął wsparciem lub poradnictwem 109 osób. Byli to wychowankowie rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej. Podczas realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia mogą korzystać oni ze wsparcia i poradnictwa ze strony pracowników Działu Pieczy Zastępczej, radcy prawnego czy psychologa. W ramach udzielonej pomocy w zakresie wsparcia finansowego i rzeczowego w roku ubiegłym udzielił pomocy łącznie 99 wychowankom usamodzielnionym zarówno z rodzin zastępczych, jak i z placówek opiekuńczo – wychowawczych.

Tabela 40. Pomoc dla usamodzielnianych wychowanków.

Rok	Kontynuowanie nauki	Zagospodarowanie	Usamodzielnienie
2016	87	15	15
2017	91	13	31
2018	110	18	18
2019	74	8	9
2020	75	8	15

19 UCHWAŁY 2020 – MOPS

Tabela 41. Wykaz uchwał MOPS

Lp.	Uchwała /numer z dnia	Tytuł uchwały	Termin obowiązywania
1	Uchwała nr XX/201/20 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 30 stycznia 2020 r.	Zmieniająca uchwałę Nr LXVI/678/2014 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 25 września 2014 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia	Uchwała weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

		odpłatności za pobyt w Dziennym Domu Pomocy w Wałbrzychu.	(Dz. Urz. Woj. Doln. z 2020 r., poz. 1106, z dnia 10.02.20)
2	Uchwała Nr XXI/208/20 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 12 marca 2020 r.	zmieniająca uchwałę Nr V/51/19 z dnia 31 stycznia 2019 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia – Domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	Uchwała weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2020 r., poz. 2143 z dnia 18.03.20)
3	Uchwała nr XXI/209/20 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 12 marca 2020 r.	zmieniająca uchwałę nr LV/693/18 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia -schroniskach dla osób bezdomnych	Uchwała weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego (Dz.Urz. Woj. Doln. z 2020 r., poz. 2144z dnia 18.03.20)
4	Uchwała nr XXII/226/20 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 23 kwietnia 2020 r.	w sprawie określenia zadań powiatu, na które przeznaczone są środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób niepełnosprawnych w 2020 roku	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu
5	Uchwała nr XXVIII/298/20 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 26 listopada 2020 r.	zmieniająca uchwałę Nr LV/694/18 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych	Uchwała weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2021 r. (Dz.Urz. Woj. Doln. z 2020 r., poz. 6724 z dnia 12.03.20)
6	Uchwała Nr XXVIII/299/20 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 26 listopada 2020 r.	zmieniająca uchwałę Nr XL/226/05 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 20 maja 2005 w sprawie określenia warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania	Uchwała weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2021 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2020, poz. 6724 z dnia 7.12.20)
7	* Uchwała nr XXIX/306/20 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 22 grudnia 2020 r.	* w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Wałbrzycha na lata 2021-2025	* Uchwała weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego
8	Uchwała Nr XXX/321/21	w sprawie zmiany uchwały Rady Miejskiej Wałbrzycha Nr XXIX/306/20 z dnia 22 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania problemów Społecznych Miasta Wałbrzycha na lata 2021-2025	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia
9	Uchwała nr XXIX/307/20 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 22 grudnia 2020 r.	w sprawie przyjęcia gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla miasta Wałbrzycha na lata 2021 - 2025	Uchwała weszła w życie z dniem 1 stycznia 2021 r. i podlega ogłoszenia w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu.

10	Uchwała nr XXIX/308/20 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 22 grudnia 2020 r.	w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Wałbrzycha na 2021 rok	Uchwała weszła w życie z dniem 1 stycznia 2021 r. i podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu
11	Uchwała Nr XXIX/309/20 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 22 grudnia 2020 r.	w sprawie przyjęcia gminnego programu profilaktycznego w sprawie specjalistycznej pomocy dzieciom w rodzinach zagrożonych przemocą dla Miasta Wałbrzycha na lata 2021-2025	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu
12	Uchwała nr XXIX/310/20 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 22 grudnia 2020 r.	zmieniająca uchwałę Rady Miejskiej Wałbrzycha Nr XXII/226/20 z dnia 23 kwietnia 2020 roku w sprawie określenia zadań powiatu, na które przeznaczone są środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2020 r.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu
13	Uchwała nr XXIX/310/20 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 22 grudnia 2020 r.	zmieniająca uchwałę Rady Miejskiej Wałbrzycha Nr XXII/226/20 z dnia 23 kwietnia 2020 roku w sprawie określenia zadań powiatu, na które przeznaczone są środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2020 r.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu

20 DZIAŁANIA MOPS PODEJMOWANE W CELU MINIMALIZACJI ZAGROŻENIA DLA ZDROWIA PUBLICZNEGO ZWIĄZANEGO Z ROZPRZESTRZENIANIEM SIĘ WIRUSA SARS-COV-2

- MOPS realizuje bieżące zadania z sposób ciągły z ograniczeniem bezpośredniego kontaktu z osobami wymagającymi wsparcia. Stworzono Bezpieczne Procedury Obsługi Klientów, które dostosowywane są do obowiązujących wymogów sanitarnych. (<https://mops.walbrzych.pl/pl/bezpieczne-procedury/>);
- Wprowadzono pracę zdalną oraz rotacyjny system pracy pracowników;
- Zakupiono środki dezynfekujące, rękawice, maseczki, które przekazano wszystkim pracownikom ośrodka i zalecono ich bezwzględne używanie;
- Wprowadzono we wszystkich budynkach MOPS konieczność ozonowania, zamgławiania (zgodnie z ustalonym harmonogramem). Zalecono codzienne kilkukrotne dezynfekowanie klamek, toalet, sprzętu komputerowego, telefonów;
- W trosce o bezpieczeństwo mieszkańców w sprawach wymagających wsparcia psychologicznego dla osób objętych kwarantanną domową uruchomiono telefony, przy których codziennie dyżurują psychologowie. (<https://mops.walbrzych.pl/pl/wsparcie-psychologiczne-dla-osob-odbywajacych-kwarantanne-domowa/>);
- Uruchomiono autorską kampanię lokalną „Bezpieczna Kwarantanna”, której celem jest świadczenie pomocy osobom/rodzinom przeżywającym kryzysy wywołane sytuacją pandemii. Działania podejmowane w ramach kampanii dotyczą tworzenia warunków dbania o bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne. (<https://mops.walbrzych.pl/pl/bezpieczna-kwarantanna/>);

- Uruchomiono Pomoc zakupową dla seniorów (informacje na stronie www, w lokalnej prasie, mediach. Realizacja programu „Wsparcie Seniora”. Rozszerzenia pomocy zakupowej na akcję „Przyjaciele z Wałbrzycha”. <https://mops.walbrzych.pl/pl/pomoc-zakupowa-dla-seniorow-infolinia-74-66-40-900/>);
- Wprowadzono zakaz odwiedzin wszystkich mieszkańców domów pomocy społecznej oraz innych placówek. Ponadto objęto mieszkańców wsparciem psychologicznym, wprowadzono dodatkową dezynfekcji pomieszczeń. Na bieżąco prowadzony jest monitoring występowania objawów chorobowych zarówno u mieszkańców jak i pracowników domów pomocy społecznej. Dyrektorzy Domów Pomocy Społecznej wdrażają również działania przygotowawcze w zakresie ewentualnego objęcia kwarantanną osób przebywających w budynkach DPS. Wprowadzono odrębne procedury dot. dps. (<https://mops.walbrzych.pl/pl/wazne-dzialalnosc-placowek-opiekunczo-wychowawczych/>, <https://mops.walbrzych.pl/pl/zakaz-odwiedzin-wszystkich-mieszkanow-domow-pomocy-spoecznej-centrum-wsparcia-socjalnego-placowek-opiekunczo-wychowawczych-w-walbrzychu/>);
- Czasowo zamknięto Placówki Wsparcia Dziennego prowadzone przez Gminę Wałbrzych; pracownicy tych placówek pracują zdalnie udzielając bezpłatnej pomocy w nauce dzieciom ze szkół podstawowych. (<https://mops.walbrzych.pl/pl/bezplatna-pomoc-zdalna-dla-uczniow-klas-i-vii/>);
- W związku z koniecznością podjęcia działań związanych z rozpowszechnianiem się koronawirusa COVID-19 od 20 marca 2020 r. dla mieszkańców Wałbrzycha uruchomiono specjalną infolinię, dotyczącą udzielenia informacji osobom, które potrzebują pomocy, zwłaszcza ludziom starszym, samotnym i niepełnosprawnym. Infolinia MOPS 74 66 40 800, czynna od poniedziałku do niedzieli w godz. 7:30 do 19:00. (<https://mops.walbrzych.pl/pl/infolinia-74-66-40-800-czynna-od-poniedzialku-do-niedzieli-w-godz-730-do-1900/>);
- Stworzono odrębne procedury dotyczące schronisk dla osób bezdomnych, Ośrodka Interwencji Kryzysowej, ogrzewalni. Wszystkie osoby przebywające w placówkach są objęte monitoringiem i w przypadku wystąpienia objawów chorobowych zawiadamiane są odpowiednie służby;
- Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze są realizowane przez Zleceniobiorców. Sposób ich realizacji jest na bieżąco monitorowany. Wykonawca jest w stałym kontakcie z pracownikami zamawiającego; został ponadto zobowiązany do składania specjalnych raportów drogą mailową uwzględniających informację nt. sytuacji w środowiskach, podjętych działań i środków minimalizujących ryzyko zachorowania.
- Działalność dziennych domów pomocy oraz Warsztatów Terapii Zajęciowej, Środowiskowego Domu Samopomocy w zakresie merytorycznym, została czasowo zawieszona. Kontynuowane jest wsparcie wydawania posiłków w formie cateringu oraz pomoc psychologiczna dla mieszkańców.
- Realizacja umowy na dożywianie osób dorosłych – we współpracy z wykonawcą ustalono bezpieczne zasady wydawania posiłków; Wykonawca jest w stałym kontakcie mailowym i telefonicznym z pracownikami zamawiającego; został ponadto zobowiązany do składania specjalnych raportów drogą mailową uwzględniających informację nt. sytuacji w lokalach, podjętych działań i środków minimalizujących ryzyko zachorowania.
- Monitorowana jest na bieżąco sytuacja osób będących w kwarantannie, w zależności od potrzeb, zgodnie z procedurami dostarczamy im żywność i posiłki. (<https://mops.walbrzych.pl/pl/dostarczanie-zywnosci-osobom-w-kwarantannie/>);

- Zorganizowanie akcji pomocy psychologicznej dla pracowników dps, placówek opiekuńczo-wychowawczych, schronisk. (<https://mops.walbrzych.pl/pl/wsparcie-psychologiczne-dla-pracownikow-instytucji-pomocowych/>);
- Prowadzenie działań edukacyjnych poprzez strony internetowe dot. przeciwdziałania przemocy, uzależnieniom. (<https://mops.walbrzych.pl/pl/bezpieczna-kwarantanna/>), wyzwań dotyczących wychowania (<https://mops.walbrzych.pl/pl/dzialania-pedagoga-dwr/>);